

nt

naš tednik

LETO XXXVI. Številka 34 Cena 7.— šil. (15 din)

Četrtek, 23. avgusta 1984

Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Nadzorstvo referenduma

Predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov, mag. Warasch, je obvestil javnost, da je KEL nominirala prisednike v občinskih volilnih oblasteh v vseh teh dvojezičnih občinah, v katerih ji po podatkih deželnozborskih volitev iz leta 1979 pristojajo.

Volilne občinske oblasti bodo nadzorovale tudi podatke hajmatdinstovskega referenduma. Sodelovanje prisednikov KEL v občinskih volilnih oblasteh ne nasprotuje načelnemu odklanjanju referenduma.

Agitatorji iz Feldkirchna

Feldner je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dejal, da je menda kar 83 procentov južnokoroških staršev za ločitev otrok. Od kod njemu te številke, ni znano, imam pa občutek, da so bolj mazilo za dušo kot pa odraz dejanskega stanja na dvojezičnem področju Koroške.

Če bi res tako bilo, potem bi vseh 83 procentov staršev južne Koroške moralo sedaj z vso silo agitirati za referendum. Iščem in iščem jih, pa jih ne najdem. Na sled pa smo prišli drugim, in sicer takim, ki so del zgornjekoroške večine. Domačini iz Galicije so nam javili, da pri njih agitirajo za referendum ljudje iz okolice Trga (Feldkirchen).

No, če je ta peščica tista 83 procentna večina južnokoroških staršev, potem zdaj vsaj vemo, odkod Feldnerju in njegovemu hajmatdinstu ter vsem zagovornikom ločitve otrok raznorazne številke in tudi legitimacija za zganjanje referenduma.

-joj-

Heimatdienst v veliki argumentacijski stiski

Koroška in avstrijska javnost ne nasedata propagandi KHD in FPÖ o nujnosti ločitve otrok in jo ostro odklanjata. To jasno dokazujejo izjave številnih institucij, organizacij in znanih osebnosti. Vrsto teh izjav sta Naš tednik in Slovenski vestnik objavila tudi v skupnem informativnem listu, ki smo ga te dni razposlali na vsa koroška gospodinjstva.

Profesorji dunajske univerze ugotavljajo mdr. v posebni

študiji, da imajo šolarji dvojezičnih šol velike prednosti, posebno še v gospodarstvu, ker je prav znanje jezikov pogoj za cvetočo uspešno kooperacijo. Zahtevo po ločitvi otrok sta odklonila tudi Cerkev in Avstrijska sindikalna zveza (ÖGB). Sindikat je izjavil, da Koroška potrebuje dvojezične šole, medtem ko je deželni glavar Wagner ugotovil, da je večina prebivalstva proti referendumu. Ravnatelj pedago-

ške akademije dr. Ewald Krainz pa je na podlagi empiričnih raziskav ugotovil, da dvojezični pouk ne zapostavlja otrok.

Tudi koroški novinarji so v pretežni meri siti neutemeljene in neupravičene gonje proti dvojezičnim šolam. Novinarju dunajskega „Kurier“-ja pa se je ob tej žalostni politični igri na hrbtu južnokoroških otrok in slovenske narodne skupno-

sti močno zakolcalo: v odlični glosi, objavljeni 22. 8., je zapisal, da je KHD na najboljši poti, da bo Koroški in Avstriji napravil hudo uslugo. Opozoril je na zunanjepolitične posledice, češ, referendum ne bo razburil samo slovenskega prebivalstva, ampak bo prinesel tudi zunanjepolitične težave s sosedom Jugoslavijo. Zaključil je s sledečimi stavkom: „Izjavi predsednika KHD Feldnerja, da se hočejo z ločitvijo otrok boriti proti brezposelnosti učiteljev, pa niti najbolj nenadaren osnovni šolar ne verjame.“

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc je v pogovoru z koroškim-nemškim radijem dejal, da oba naroda na Koroškem nikoli — razen pod nacizmom — nista imela ločenih šol. Grilc je ovrigel tudi trditve, da so prav starši proti skupnemu pouku in je povedal: „Danes imamo mnogo primerov, ko nemškogovoreči sodeželani prav iz pedagoških in drugih vidikov prijavljajo svoje otroke k dvojezičnemu pouku. To pomeni, črta ločitve bi bila radikalna in bi prebivalstvo hudo udarila, kar gotovo ne more biti dobro za nas vse.“ ZSO v posebni izjavi poziva vse člane, da referendumu ne podprejo in apelira na vse merodajne politične forume, da se postavijo proti vsem nakanam po ločitvi otrok.

Gospa Marija Škorjak je nova konzulinja na generalnem konzulatu SFRJ v Celovcu. V ponedeljek, 20. avgusta, je v okviru svojih nastopnih obiskov obiskala Narodni svet koroških Slovencev, kjer so jo sprejeli predsednik dr. Matevž Grilc, člani predsedstva, zastopniki Našega tednika in predsednik KKZ, dr. Janko Zerzer.

Dr. Matevž Grilc je konzulinji zaželel mnogo plodnega in uspešnega delovanja na novem službenem mestu in jo seznanil s trenutnim narodnopolitičnim položajem naše narodne skupnosti. Željam se je pridružil tudi predsednik KKZ.

Konzulinji gospe Mariji Škorjak, po rodu Štajerki, ki je službovala že na diplomatskem službenem mestu v Hamburgu, želimo, da bi se čimprej vživela v nove službene dejavnosti in da bi njeno delo bilo uspešno.

„Das letzte Aufgebot des KHD?“

Z otroci se igrajo samo diktature! Sedaj Khomeini, v preteklosti pa Hitler! Za kaj jih izrablja KHD?

Ti otroci, vzgojeni v demokratičnem duhu, bi mogli biti garant prijateljskega in dobrega sožitja med obema narodoma v deželi! (Slika smo posneli prejšnji teden na celovškem Starem trgu.)

Kaj hoče Komite za pospeševanje kulturne izmenjave med nemško- in slovenskogovorečimi prebivalci Koroške?

Ta komite, ki je priredil torkovo tiskovno konferenco koroških mladinskih organizacij in celovške UNI in kateremu pripadajo številne osebnosti raznih koroških političnih in kulturnih skupin, se smatra kot protitež k seperatističnim tendencam, ki jih trenutno še posebno občutimo v zvezi z ljudsko zahtevo KHD.

„Za Koroško je to velika obogatitev, da delujeta dva kulturna kroga in ne samo eden. Vendar, čeprav imata oba kulturna kroga v tej deželi dolgo zgodovinsko tradicijo, vlada trenutno še v velikih delih prebivalstva nezaupanje do drugojezične kulture, kar je očitno posledica velike pomankljivosti na področju obveščevanja.“ Tako je rečeno v izjavi komiteja. Zato si je komite postavil cilj, da bo s pripravljenjem kulturnih in političnih prireditev pospeševal razumevanje, sodelovanje in kulturno izmenjavo med nemško- in slovenskogovorečimi prebivalci. Člani komiteja bodo te dni delili tudi v raznih koroških mestih letake.

Kontaktni naslov: Franz Dotter, Inštitut za jezikovne vede na celovški UNI, Tel: 23 37/474 (350).

Heimatdienst ...

(nadaljevanje s 1. strani)

Na vsak način se je ravno v zadnjih dneh izkazalo, v kakšni argumentacijski stiski se KHD nahaja: ker se ne more sklicevati na serozne in stvarne znanstvene argumente, iščejo njegovi agentatorji svoje rešitve v širjenju lažnivih vesti. Tako smo zvedeli, da agiti-

rajo v zgolj nemških krajih: „Če ne boste podpisali referenduma, bodo v bodočnosti učitelji iz Jugoslavije poučevali koroške otroke.“

Vendar taka propaganda je bila pred desetimi leti in še prej gotovo bolj učinkovita. Sedaj pa se ji smeji vedno več ljudi, predvsem mladina. Mladina, ki je naša bodočnost in ki je lahko za Koroško velika šansa.

Referendum: ljudstvo je že zahtevalo — pokoroški mladini

Skoraj vse koroške mladinske organizacije ter celovška univerza so zadnji tork na posebni tiskovni konferenci odgovorile Heimatdienstu s tem, da so pozvale Korošce, zlasti nemškogovoreče, da naj ne podpišejo ljudske zahteve proti dvojezični šoli. Pozvale so odgovorne politike, da se naj zavzemajo za ohranitev slovenske narodne skupnosti, da naj torej nehajo s politiko asimilacije. Ostro so zavrgle glavne „argumente“ KHD, ki očitno spet enkrat misli, da bo z demagogijo, lažnivo propagando in z manjkajočo možgansko potenco raznih nemškonacionalnih Korošcev zmagal v nemški noči.

● KHD trdi, da dvojezična šola „zapostavlja“ enojezične dijake. To je seveda docela izmišljena „teorija“: med drugim so znanstveniki dunajske univerze v posebni študiji dokazali, da med učnimi uspehi na dvojezičnih in zgolj enojezičnih šolah ni razlike. Podobno ugotavlja tudi dvor. svetnik Unkart, šef ustavne službe koroške deželne vlade.

● KHD trdi, da na južnem Koroškem grozi t. i. „Zwangsschule“ ter se boji, da na Koroškem ne bo več veljala pravica staršev. To je seveda stoočstna demagogija: KHD namreč namenoma zamoči, da v odločilnih političnih krogih v Celovcu in na Dunaju — ne glede na ljudsko zahtevo Heimatdienstu — niti v najmanjšem oziru ni govora o kakih obvezni dvojezični šoli.

● KHD govori, da bi z uvedbo ločenih razredov ustvaril enake šanse za nemške učitelje. Le-ti da so v primerjavi s slovenskimi učitelji zapostavljeni, ker v južnokoroških krajih baje poučujejo večinoma samo Slovenci.

Tudi taka trditve je nadvse demagoška, vrhu tega pa še lažniva: od 436 ljudskošolskih učiteljev ima 195 izpit iz slovenščine. Poleg tega učitelj, ki ima izpit iz slovenščine, ni nujno pripadnik slovenske na-

rodne skupnosti, kot to trdi KHD. Po logiki Heimatdienstu bi moral biti tudi proponent ljudske zahteve proti dvojezični šoli FPÖ-jevc Erich Silla Slovenec — saj ima tudi on izpit iz slovenščine...

● KHD trdi, da je večina „diskriminirana“, da torej manjšina „zatira“ nemškogovoreče Korošce.

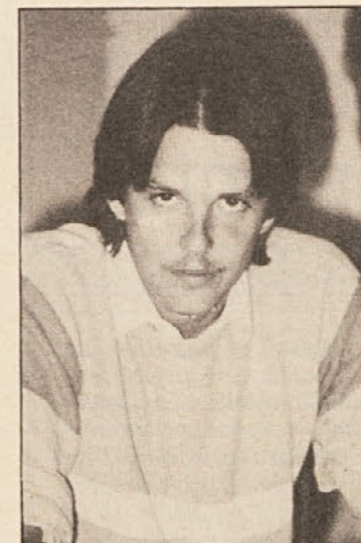

Mag. Walter Juritsch (ÖVP): „Zavračam inserate KHD v Volkszeitung. Zavračam tudi oportunistično obnašanje raznih vodilnih funkcionarjev koroške ÖVP v zadevi ljudske zahteve KHD ter drugih manjšinskopolitičnih vprašanjih. To ni v skladu s salzburškim programom ÖVP. Strinjam se s tem, kar je pred kratkim rekel moj dunajski strankarski kolega Bergmann v diskusiji z južnotirolskimi mladinci: da moramo namreč dati manjšinam v Avstriji najmanj to, kar zahtevamo za južne Tirole.“

Kako more narodna skupnost, ki v političnih gremijih Koroške niti v najmanjšem oziru ni zastopana in ki je na gospodarskem področju v primerjavi z večinskim narodom zelo šibka, zatirati večino? Kdo kaj takšnega trdi, temu pa res ne moreš več pomagati.

Na tiskovni konferenci, katero je priredil Komite za pospeševanje kulturne izmenjave med nemško- in slovenskogovorečimi prebivalci Koroške, so spregovorili univ. prof. Klaus Ottomeyer (celovška UNI), Peter Kaiser (Socialistična mladina), Josef Hieden (Kinderfreunde), Pichler (Arbeitsgemeinschaft der Katholischen Jugend/Delovna skupnost Katoliške mladine), Pauli Oraže (KM), Mock (JG), Obereder (Mlada ÖVP), Mag. Stockhammer (ALK), Elisabeta Herzele (Mladi socialistični učitelji — Celovec mesto), Mag. Walter Juritsch (referent za šolanje pri ÖVP) in zastopnika Zveze socialističnih študentov ter Zveze demokratičnih žena.

Tiskovno konferenco sta vodila Renate Resinger in mag. Valentin Sima.

Peter Kaiser, predsednik Socialistične mladine: „Proti ljudski zahtevi KHD smo mdr. zato, ker odklanjamo asimilacijsko strategijo protislovenskih sil. Manjšinskošolsko vprašanje je igralo pri pogajanjih za državno pogodbo važno vlogo. Tudi zato ne sme priti do spremembe, ki bi pomenila korak nazaj. Če pa že kaka sprememba manjšinskega šolstva, potem samo v smislu izboljšanja dvojezične šole, zlasti glede pedagoškega vprašanja.“

H. Pichler, zastopnik Delovne skupnosti Katoliške mladine: „Govorim v imenu ustanove, v katero so vključeni slovenska in nemška Katoliška mladina ter visokošolci. Prepričan sem, da bi bilo naše delo v smislu medsebojnega razumevanja ter skupnosti vseh Korošcev blokirano, če bi že v šolah prišlo do ločitve med otroki. Če zna kdo oba jezika, je to samo prednost. Bil bi vesel, če bi znal slovensko.“

Ob robu povedano

Koroški hajmatdinst je menda mislil, da bo sedanje dvojezično šolstvo pospravil kar tako mimogrede in še to za ta malo južino. Vendar, ta grizljaj mu je običjal v grlu in sedaj se ta domovinska družčina zvija in zvija, da bi se končno izvila iz pritiska javnosti in prebivalstva, ki noče ločitve otrok in novih konfliktov v deželi.

Da bi le pridobil nekaj lepotnih točk, si je kahade odel plašček koncilijantnosti, zmernosti in kompromisov.

V tej novi obleki, ki se ji bo moral očitno šele privaditi, se je v ponedeljek, 20. avgusta, predstavil novinarjem. Šef Feldner je govoril, da hajmatdinst nima ničesar proti Slovincem, temveč zahteva enake pravice za „nemškokoroške“ otroke. Seveda to ne gre drugače kot pa z ločenjem otrok. Če pa kdo res hoče še naprej obiskovati dvojezični pouk, naj ga pa. Tako in podoben, dobesedno nisem citiral, so se glasili lepi zvoki, ki so brneli novinarjem v ušesih, a niso mogli prikriti, da pri referendumu gre za napad na najosnovnejše pravice koroških Slovincem in na mirno bodočnost dežele.

Ker kahade samega sebe v javnosti noče videti kot tiste, ki zagovarja ločitev, to funkcijo podtikava koroškim Slovincem. Vse kaže, da zaradi demokratične pravice in želje Slovincem po lastnih društvih in organizacijah kahade ne more več spati. Morda mu bo ta recept vrnil spanje: kako se organiziramo, kje in kdaj se srečavamo, je edinole naša stvar in hajmatdinst nič ne briga. Vse drugo je vmešavanje v notranje zadeve koroških Slovincem.

ka, zakaj se udeležuje teh počitnic, dobesedno dejal: „Hočem se naučiti materinščine, ki so mi jo ukrali!“

Omenjene diskusije so dokazale, da ni nobene pedagoške in ka-

korkoli drugače utemeljene potrebe po ločitvi otrok, ampak da gre za politično akcijo proti koroškim Slovincem, ki vodi samo v prepri in nemir v deželi. Zato moramo storiti vse, da bo propadel. -in

Ločitev je lepa ulica v konflikte

Niz diskusij so odprli v Pliberku (NT je o tem poročal), sledili pa sta diskusiji v Borovljah (14. 8.) in v Št. Primožu (21. 8.). V Borovljah je organiziralo diskusijo domače prosvetno društvo, udeležba pa je bila zadovoljiva. Glavne misli diskusije (podijski diskutanti so bili mestni svetnik Schleicher, univ. prof. Gstettner, Teodor Domej in Mirko Wakounig) so, da je dvojezična vzgoja za bodočnost dežele izrednega pomena in da bi družba morala pospeševati vse, kar služi mirnemu sožitju v deželi.

V Št. Primožu so diskusijo organizirali SPD „Danica“ in „Vinko Poljanec“ ter celovška univerza, ki te vrste diskusije po podeželju izrecno podpira.

Diskusanti so bili ravnatelj šentprimške šole Alojz Lach, bivši predsednik koroškega deželnega zbora Josef Gutenbrunner, docent Manfred Moser in univ. asistent

Da bodočnost dvojezičnega šolstva in skupne šolske vzgoje na južnem Koroškem prizadetemu prebivalstvu in treznim nemškogovorečim sodeželanom ni deveta briga, dokazujejo diskusije o dvojezičnem šolstvu, ki se te dni odvijajo po naših vaseh.

Mirko Wakounig. Vsak iz svojega stališča so bili prepričani, da je ločitev otrok nenormalna, za bodočnost dežele katastrofalna, ker neizbežno vodi v konflikte, ki jih še nihče ne more oceniti in bo slovensko narodno skupnost prisilila v geto; in kar morda najbolj šteje: ravnatelj Lach je dokazal, da dvojezični pouk neprijavljenih otrok sploh ne zapostavlja in da dvojezična šola usposablja učence za življenje (naštel je vrsto nekdanjih učencev šentprimške šole, ki so v življenju „nekaj postali“). Pedagoški cilji, ki jih hajmatdinst

zagovarja, sodijo — najbolj milo rečeno — med staro šaro.

Navzoči učitelji so zapovrstjo ovrgli trditve in zahteve zagovornikov ločitve otrok in dejali, da tako imenovana pravica staršev ne sme iti na račun izobrazbe otrok.

Diskusije so se udeležili tudi seminaristi slovenskih počitnic, ki so te dni v Tinjah. Nekateri so prišli celo s Tirolske in kar niso mogli verjeti, kake probleme imajo na Koroškem. Najbolj pretresljiva pa je vsekakor bila izjava enega od udeležencev, ki je na vprašanje novinarja Našega tedni-

Tednikov komentar

PIŠE JOŽE WAKOUNIG

My fellow Americans, I'm pleased to tell you, I just signed legislation which outlaws Russia forever. The bombing begins in five minutes. (Dragi ameriški rojaki, veseli me, ko vam sporočam, da sem pravkar podpisal zakon, ki izobči Rusijo za vekomaj. Bombardiranje se začne v petih minutah.)

Videl sem film „The day after“ (Dan navrh). Zname so mi slike in posledice iz Hirošime in Nagasakija,

ja. Bleknil je pač tisto, kar v svojih — po mojem mnenju bolnih — možganih kuha. Nesposobni ameriški in nesposobni sovjetski vladi — obe nista sposobni, da bi rešili probleme ob korenju — je navsezadnje le uspelo, da sta vsejali kal medsebojnega sovraštva tudi med ljudstvo.

Po vsej verjetnosti bo pri letošnjih predsedniških volitvah v Združenih državah Amerike zmagal sedanji predsednik Ronald Reagan. Žalostno, vendar zelo ver-

V petih minutah...

znane posledice bombardiranja in zastrupljanja okolja (strup so pršili iz letal) v Vietnamu. Slike in pričevanja govorijo svoj strahoviti jezik. Pričevanja o krutih dogodkih v Afganistanu niso nič manj grozotna. Pa kaj, bombardiranja iz druge svetovne vojske so se zakopala v moj spomin, ni jih mogoče izbrisati.

Zamenjajmo latinske črke s cirilico, amerikanščino z ruščino, Amerikance z Rusi, Rusijo z Ameriko. Oglejmo si potem razpenjeni obraz ameriškega predsednika Ronald Reagana, če le mogoče, z veteransko čepico na glavi. Poslušajmo njegovo upravičeno ogorčenje, smrtni preplah v Ameriki, po celem svetu.

Reagan je rekel, da je izobčil Rusijo, da jo bo začel v petih minutah bombardirati. Sovjeti so upravičeno rekli, da je rekel le to, kar misli. Po dognanjih sodobnih psiholoških znanosti se je ameriški predsednik izdal in razgalil do kra-

jetno. Sreča je le v tem, da se včasih zgodi tisto, česar skoraj nihče ne pričakuje, pa v tem, da po ameriški ustavi ni mogoče tretja predsedniška doba. (Edina izjema je bil Franklin Roosevelt, ki se je na žalost že na smrt bolan dal naviti od sovjetskega diktatorja Stalina). Nevarnost ponovnega Reaganovega predsednikovanja pa je spet v tem, da se mu ne bo treba prav zaradi tega ozirati na nikogar in nič.

Utegne se zgoditi, da bo v svoji zatrepanosti morda res napravil, o čemer za zdaj samo še čveketa. Duhovit zagotovo ni, kvečjemu v tem, da razkrinka svojega duha. Nevarno za vodilno silo svobodnega sveta, nevarno za cel svet, da tak človek, ki se s takimi resnimi in nevarnimi stvarmi šali, res more sprožiti to, kar napoveduje.

Mene je strah ponovnega Reaganovega predsednikovanja. Upam, da bo vsaj za njega v tistem trenutku ura obstala.

NT: V Borovljah ste prejšnji teden sodelovali pri diskusiji o dvojezičnem šolstvu. Kaj ste vi iz te diskusije razbrali?

Gstettner: Po mojem ljudje ne vedo, da je hajmatdinstovski referendum akt proti dvojezičnosti in slovenščini ter slovenski kulturi. Glavnina propagande se vije okoli okrepite pravice staršev in delitve razredov. Zato se to vprašanje kaže kot zgolj šolsko-organizatorično. Po mojem pa gre za izrinjenje slovenščine iz javnega področja šole. Z zahtevo po ločitvi šole hočejo doseči dolgoročni načrt, slovensko narodno skupnost prizadeti na izredno važnem področju komunikacije in jezika.

NT: Mednarodne raziskave, tudi take iz ZRN, pa potrjujejo, da dvojezičnost otroka sploh ne prizadene v njegovem razvoju. V koliko so potem hajmatdinstove trditve, da dvojezični pouk zapostavlja „nemškoroške“ otroke, znanstveno in pedagoško stvarne in relevantne?

Gstettner: Ta argument zapostavljanja nemškogovorečih otrok v dvojezični šoli bi bil smiseln tedaj, če bi se osredotočili samo na čas, ko se učitelj ukvarja z otroki. Ta čas definiramo kot čas pouka. Tedaj bi mogli špekulirati, da je v dvojezičnem razredu ta pouk razdvojen. Pedagoško pa je ta argument popoln nesmisel, ker vemo, da se otroci ne učijo samo med učiteljevem predavanjem, ampak da imamo vrsto načinov učenja: otroci se učijo drug od drugega, samostojno si stavijo naloge in jih rešujejo in v bistvu uporabijo otroci tisti čas, ko jih učitelj ne opazuje, zelo plodno in smiselno.

NT: Dve študiji sta zadnje tedne zbudili veliko pozornosti in omajali hajmatdinstove trditve. To je študija koroške deželne vlade ter študija Instituta für angewandte Soziologie.

Gstettner: Obe študiji dokazujeta nepravilnost in neresničnost argumenta, da so otroci, ki niso prijavljeni k dvojezičnemu pouku, v dvojezičnih šolah zapostavljeni. V bistvu se moremo pri tem opirati na redovanje, ki je izraz določene napredovanja v šoli. A redovi ne zajamejo vse pedagoške dimenzije. Da bi to zajeli, pa so potrebni kriteriji, ki jih je zelo težko izluščiti. Po mojem bi bilo potrebno več let spremljati in opazovati razrede. In ta opazovanja mora vključevati tudi procese socialnega učenja.

NT: Podobne študije so znane iz Zvezne republike Nemčije, ki jasno dokazujejo, da segregacija na

Nemška rajhovska vlada in vlada Zveze socialističnih sovjetskih republik sta v želji, da utrdita stvar miru med Nemčijo in ZSSR, in izhajajoč od temeljnih določil pogodbe o nevtralnosti, ki je bila sklenjena aprila 1926 med Nemčijo in ZSSR, dosegli ta dogovor:

Člen 1

Oba pogodbenika se obvezeta, da se bosta vzdržala vsakega nasilnega dejanja, vsakega agresivnega dejanja in vsakega napada drug proti drugemu, in sicer vsak posamezen kakor tudi skupno z drugimi silami.

Člen 2

Če bi postal eden izmed pogodbenikov predmet vojaških dejanj kake tretje sile, drugi pogodbenik nikakor ne bo podprl te tretje sile.

Člen 3

Vladi obeh pogodbenikov bosta ostali v prihodnje nepretargano v zvezi zaradi posvetovanj, da se vzajemno informi-

rata o vprašanih, ki se tiče njihovih skupnih interesov.

Člen 4

Nobeden izmed pogodbenikov se ne bo udeležil nobene grupacije sil, ki je obrnjena posredno ali neposredno proti drugemu delu.

Člen 5

Če bi nastali spori ali konflikti med pogodbenikoma, vprašanih te ali one vrste, sta oba dela te spore ali konflikte poravnala izključno prijateljsko izmenjavo mnenj in po potrebi z imenovanimi komisije za poravnavo sporov.

Člen 6

Ta pogodba se sklene dobo desetih let z določilom, da velja, če je ne odpove eden izmed pogodbenikov leto po potekom tega roka, da se pogodba veljavnosti te pogodbe daljša avtomatično za nadaljnjih pet let.

Člen 7

Ta pogodba naj se ratificira v čim krajšem roku. Ratifi-

Dr. Peter Gstettner, univerzitetni profesor na celovski univerzi, kot priznan pedagog zavzema jasno stališče za dvojezični pouk in je proti vsem načrtom ločitve otrok. Z njim se je pogovarjal Franc Wakounig.

Sedanji gošči proti dvojezičnemu šolstvu manjka vsaka podlaga

šolskem področju, torej ločene šole za otroke različnih narodnosti, ne prinese drugega, kot nove konflikte in sploh ne pospešuje integracije ter mirnega sožitja. Je te študije možno prenesti na koroški primer?

Gstettner: Direktno ne, vendar pa se da uporabiti raziskovalni model. Dejansko pa je treba na področju dvojezičnega šolstva napraviti posebne študije, ker ima slovenska narodna skupnost na Koroškem svoje kulturno ozadje in otroci svoje bogastvo izkušenj, ki ga ne moremo primerjati s socializacijo na primer turških otrok v Nemčiji. Slovenci tu živijo avtohtono.

NT: Ločitev otrok bo imela posledice, ki jih danes še ne moremo celovito oceniti.

Gstettner: Ločitev na podlagi jezikovnih meril bo potekala zahrbtno in se bojo njene posledice šele

pokazale. Moja prognoza je, da se bojo v nekaj letih pokazale v zaostrovanju konfliktov, prej pa še tako, da bojo Slovenci tuji v domovini in bojo z njimi tako tudi ravnali. Preko intolerance bo zraslo novo sovraštvo in še močnejše se bo pojavil vsakodnevni fašizem. Če se bojo zaostriili še ekonomski problemi, se bo zaostriilo tudi narodnostno vprašanje, ker bo temeljilo na ločitvi. Slovenci pa se bojo počutili manjvredne in onemogle. Na kulturnem polju pa bomo zapazili osiromašenje in opustošenje.

NT: Mednarodno je priznan princip, da narodna skupnost soodloča o tipu šol. Na Koroškem ta princip naj ne bi veljal?

Gstettner: Na Koroškem je prav sedaj možnost, da močnejše vključijo prizadeto slovensko narodno skupnost v razgovore o bodočnosti dvojezičnega šolstva. Vse pa kaže, da se bojo stranke tudi sedaj pomenile kar med seboj.

To je pa politični podvig v zgolj pedagoškem vprašanju in celovška univerza je na to že opozorila. A ne nje, niti pedagogov iz dvojezičnega področja na Koroškem ne upoštevajo, čeprav so omenjeni pedagogi enotno proti ločitvi otrok. Vrhu tega ni nobenih pedagoških potreb po ločitvi. Sedanja gonja za ločene šole je samo igra z emocijami, stvarno ji manjka vsaka podlaga.

Sommereggerjev proces preložen

Kot je Naš tednik poročal, je moral ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v torek, 21. avgusta, na Dunaju pred sodišče, ker je v nekem pismu bralcev ocenil iniciative KHD glede dvojezičnega šolstva kot šlusstrihovsko politiko.

Rezultat procesa je bila poravnana. Dr. Vospernik in dr. Feldner lahko zdaj v naslednjem mesecu ugovarjata izrečeni sodbi.

Proces proti Borutu Sommereggerju, ki bi moral biti naslednji torek, so preložili. Odvetnik Grlic je zahteval, da morajo sodnijski akt prevesti v slovenščino.

Ameriška knjiga o koroških Slovencih

V New Yorku je te dni izšla pri založbi Columbia University Press v seriji „East European Monographs, Boulder“ knjiga „The Slovene Minority of Carinthia“. Knjigo je izdal univerzitetni profesor dr. Thomas M. Barker ob sodelovanju univerzitetnega docenta dr. Andreja Moritscha.

O knjigi, Narodni svet koroških Slovencev pripravlja slovensko izdajo, bomo v eni izmed naslednjih števil obširno poročali.

Sporazum med vragom in zlodejem

Danes, 23. avgusta 1984, pred 45 leti sta Hitlerjeva Nemčija in Stalinova Zveza socialističnih republik presenetili svet s pogodbo o nenapadanju. S to pogodbo si je Hitler zavaroval hrbet za napad na Poljsko, ki se ni hotela kloniti njegovim vabam. Prvega septembra 1939 je Hitler napadel Poljsko. Sprožil je drugo svetovno vojsko. Spravil je v propad sebe in svojo državo. Evropo in svet pa na rob prepadu. Konec koncev je na stežaj odprl vrata vojnu občasnemu zavezniku, občudovalcu in nasprotniku in sovražniku Stalinu, da bi mogel poriniti meje sovjetskega kolonialne-

ga imperija prav v osrčje Evrope. Po koncu krvavih bojov na Poljskem spetembra 1939 je sporočil Stalin Hitlerju: „Naše prijateljstvo je zapetačeno s krvjo.“

Naš tednik objavlja danes v celoti slovenski prevod pogodbe o nenapadanju med Nemčijo in Sovjetsko zvezo od 23. avgusta 1939 s tajnim dodatnim protokolom vred. Najvažnejše stvari so bile določene v tajnem dodatnem protokolu. Pogodbo in tajni dodatni protokol sta podpisala ministra za zunanje zadeve Joachim von Ribbentrop za Nemčijo in Vjačeslav Molotov za Sovjetsko zvezo.

Tajni dodatni protokol od 23. avgusta 1939.

interesnih sfer v vzhodni Evropi. Razgovor je dal ta izsledek:

1 Za primer ozemeljsko-političnega preoblikovanja na območjih, ki spadajo k baltovskim državam (Finska, Estonika, Letonska in Litva), je severna meja Litve hkrati meja interesne sfere med

Nemčijo in ZSSR. Pri tem obe strani priznata interes Litve za vilnsko območje.

2 Za primer ozemeljsko-političnega preoblikovanja območij, ki spadajo k poljski državi, se bosta razmejili interesni sferi Nemčije in ZSSR približno s črto rek Pise, Nareva, Visle in Sana. Vprašanje, ali se po obojestranskih interesih zdi ohranitev neodvisne poljske države zaželena in kako bi bilo treba potegniti meje te države, se more dokončno razjasniti šele med nadaljnjim političnim razvojem. V vsakem primeru bosta rešili obe vladi to vprašanje s prijateljskim sporazumom.

3 Glede na jugovzhod Evrope poudari sovjetska stran svoj interes za Besarabijo. Nemška stran izjavi popolni politični dezinteres za ta območja.

4 Obe strani bosta skrbeli, da ostane ta protokol strogo tajen.

Moskva, 23. avgusta 1939
podp. von Ribbentrop
podp. V. Molotov.

Osemdesetletnica „Svobode“ v Logi vasi

Slovensko prosvetno društvo v Logi vasi je eno izmed najstarejših v naši deželi. Ustanovljeno je bilo v času, ko se je spoznala potreba po organiziranem ljudskoprosvetnem delu. Pri ustanovitvi so mu dali ime „Slavček“ in je bilo po drugi svetovni vojni preimenovano v „Svobodo“. Velike prireditve kakor ljudski tabor na Žopračah, tabor koroških Slovencev pod Jerberkom in mladinski dan v Logi vasi so nosili pečat tega društva.

Lepo število domačinov in prijateljev se je zbralo na nedavni slavnostni prireditvi pri Jägerwirtu, da bi skupno s kulturnimi delavci iz ožje okolice Loge vasi proslavili osemdesetletnico. Stanko Tschernitz, „duša“ in hkrati pevovodja moškega zbora, ki je edina panoga kulturnega udejstvovanja, ki še deluje, je izrekel pristrčno dobrodošlico številnim častnim gostom, med drugim konzulu SFRJ Markoviču, vrbškemu županu Valentinu Petritschu, dv. sv. dr. Pavlu Apovniku kot zastopniku koroške deželne vlade, domačemu župniku dekanu Marku Hotimitzu in predsedniku SPZ Tomiju Ogrisu.

V svojem govoru se je Tschernitz posebno spomnil prvega predsednika župnika Štefana Singerja, ki je začel pod takratnim imenom Katoliško izobraževalno društvo „Slavček“ zbirati in oblikovati

Logoveščane. Močno razgiban delo, ki je bilo prekinjeno le za nekaj let po plebiscitu in v času hitlerjeve strahovlade, je kmalu želo vsestransko priznanje. Številni nastopi na Koroškem in v Jugoslaviji so bili dogodki, ki se jih še živeči pevci radi spominjajo. Nadaljni razvoj društva oziroma zbora pa so narekemale hitro spreminjajoče družbene razmere, posebno pa, z ozirom na neposredno bližino k osrednjem turističnem centru Koroške, dinamičen razvoj tujskega prometa. Tako je postal turizem dvorezen meč. Boljši standard je začel spodkopavati bogato tradicijo slovenske kulture in besede na južnem bregu Vrbskega jezera. Prav v tej zvezi je dr. Apovnik v svojih čestitkah omenil tudi potrebo po sodobnejših oblikah kulturnega izražanja.

Dva najstarejša in še vedno aktivna pevca Jozef Strauss in Tevžej Kakl, ki je kot prvi zapel Kernjakovo „Mojcej“, pa sta sprejela priznanje SPZ. Med številne govornike se je uvrstil tudi župan Petritsch, ki je dostojno ocenil delo „Svobode“ ter predsednik socialistične mladine Kaiser, ki je kot tudi drugi govorniki izrekel koroškim Slovincem vso solidarnost proti referendumu KHD-ja. Kulturni del slavnostne prireditve pa so poleg domačega pevkega zbora prepričljivo oplešali sosednji zbori: mešani pevski zbor „Mojcej“ iz Št. Ilja, pod vodstvom Mira Kernjaka, mešani pevski zbor „Edinost“ iz Škofič, ki ga vodi Simona Pörtsch ter moški pevski zbor „Bilka“ iz Bilčovsa, pod vodstvom „novega pevovodje“ Mirka Lauseggerja.

Pevcem iz Loge vasi, ki skrbijo tudi za cerkveno petje, iz srca želimo, da bi še mnogo desetletij veljal društveni moto: „Od jizera do vrh planin, čez Logo vas razlega se slovenski glas...“

Libuče: „romanje“ h Kralju Matjažu

Kot zadnja leta, so libuški pevci, njihovi prijatelji ter prijateljice tudi letos (12. avgusta) „romali“ k svojemu patronu „Kralju Matjažu“, ki, kot je znano, spi na Peci z Alenko in nekaj metrov dolgo brado. Že ob 4. uri zjutraj se je nad 30 Matjaževcev in Alenčič podalo na pot: le-ta jih je vodila čez Veški stan na Bistriški vrh, nato mimo Kniepsa k Sedmim kočam, kjer jih je Mogrov Lipš z manjšo zamudo pozdravil v „restavrantu“. Lipš, sicer star gorski lisjak, tokrat ni riskiral romanja h Kralju Matjažu. Rekel je, da je moral nekje čakati na „gamsa“, vendar se je v „restavrant“ vrnil brez lovske trofeje.

Pohod po Peci je bil gotovo za vsakega udele-

ženca doživetje. Pri večini Matjaževcev je bilo opaziti, da so zelo talentirani planinci; udeležili pa so se pohoda tudi taki, ki so se počutili kot Kristus na križevem potu. Bo že držalo, kar pravi stari pregovor: Peca ni nor, nor je le tisti, ki gre (z nikotinom in alkoholom) gor...

A konec koncev se je izteklo vse v najlepšem veselju in družabnosti. V gostilni pri Sedmih kočah so se „peški romarji“ prijetno oddahnili. Edina, ki je sedaj zaradi obilnega dela trpela, je bila natakarcica. Na najboljšem pa so bili brez dvoma številni letoviščarji: saj so lahko prisluhnili lepemu petju Matjaževcev, ki so jim nudili ves koncert. In to zastonj.

-Kuj-

Uspešen folklorni večer rožeškega društva

Pretekli konec tedna je kulturo društvo „Peter Markovič“ iz Rožeka vabilo k Woschitzu na Muto k že tradicionalnemu kulturnemu večeru, ki je bil glede obiska in tudi glede navdušenja obiskovalcev letos najbolj uspešna rožeška prireditev.

V nabito polni Woschitzevi dvorani, kjer so se v glavnem zbrali letoviščarji, je goste prireditve na zelo šarmanten način pozdravil domačin Franc Kattinig, ki je med častnimi gosti pozdravil tudi člana predsedstva NSKS dipl. trg. Janka Uranka. Kattinig je v svojih pozdravnih besedah orisal zgodovino slovenskega naroda in je nakazal tudi trenuten položaj slovenske manjšine na Koroškem.

Kulturni spored so ta večer oblikovali folklorna skupina iz Žitare vasi pod vodstvom Marice Kukovice, mladi in nadebudni tamburaši iz Hodiš, ki jih vodi Franci Spitzer in moški pevski zbor „Jepa-Baško jezero“, pod vodstvom Aleša Šusterja. Za povezavo med posameznimi točkami je

odlično poskrbela tajnica domačega društva Margit Lesjak, ki si je izbrala tudi več citatov iz Perkounigovih del, saj obhajamo letos 25-letnico njegove smrti.

Dejansko lahko rečemo, da je domačemu društvu sijajno uspelo organizirati ta večer, saj so obiskovalci prireditve še do jutranjih ur ob sladkem vincu in prijetnem klepetu sedeli pri Woschitzu in so prepevali slovenske pesmi.

• Šmarjeta

V soboto, 11. avgusta, smo se poslovili od Marije Goritschnig, Šiminčeve matere v Šmarjeti. Rajna se je rodila leta 1913 v Veliki vasi pri Št. Jakobu. Bila je marljiva, ljubezniva. Umrla je v četrtek, 9. avgusta, pri hčerki, ki je poročena v Vožnici. V imenu župnijskega občestva se je poslovil od rajne župnik Maks Michor in se ji zahvalil za njen življenjski zgled. V slovo so zapeli cerkveni pevci.

Naj se rajna Šiminčeva mati odpočije v Bogu. Sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

• Kotmara vas

Neznani storilci so napravili v petek, 17. avgusta, precejšnjo škodo v kotmirški župni cerkvi in v podružnici v Šmarjeti. V Šmarjeti sicer niso našli denarja, zato pa je gmotna škoda kar velika, v župni cerkvi pa so odnesli železno skrinjico, v kateri je bil denar za sveče.

• Radiše

Jubilejna proslava ob 80-letnici društvenega obstoja

Prireditelj: SPD „Radiše“

Čas: nedelja, 26. avgusta 1984, ob 14.00 uri

Kraj: kulturni dom na Radišah
Sodelujejo: domače pevske skupine, moški zbor KUD „Stane Žagar“ iz Kroke, ženski pevski zbor DU Laško, Sängerrunde Ebenthal, MoPZ SPD „Bilka“ iz Bilčovsa, kantavtorici Eda in Silviya Velik, ansambel „Korenika“ iz Šmihela

Od leve: Slikar BOŽIN KUZMAN in harmonikaš VIKI AŠIČ.

V času od 11.—18. avgusta 1984 so priredili Avstrijsko-jugoslovanska družba, turistična agencija CARTRANS in restavracija SPAR v Celovcu „TEDEN JUGOSLOVANSKE KUHINJE“, ki je našel pri celovski in koroški publikli odlične odmev.

Restavracijo je oblikoval jugoslovanski umetnik Božin Kuzman iz Vojvodine, ki sedaj živi v Ljubljani. Za glasbeno zabavo je skrbel Viki Ašič iz Celja, znan harmonikaš, saj že nad 30 let zabava poslušalce doma in po svetu.

Za najvažnejši del — kuhinjo — pa sta srkbeli strokovni učiteljici kuharstva v Ljubljani TONČKA HOČEVAR, dolgoletna šefinja kuhinje hotela Bellevue v Ljubljani — ki je bila na mednarodnih tekmovanjih že večkrat nagrajena z zlatimi odličji — in strokovna učiteljica kuharstva DRAGICA AJDOVEC — tudi na mednarodnih tekmovanjih že večkrat nagrajena z zlatimi odličji.

Dvojezična prireditev Trte

Slovensko prosvetno društvo „Trta“ v Žitari vasi je pred nedavnim vabilo na večer slovenske pesmi in folklorne. Po dvojezičnih pozdravnih besedah predsednika domačega društva Mirka Ogrisa, ki je orisal namen takega večera, so sledili številni nastopi domačih in sosednjih društvnikov. S pesmijo je številno publiko navdušil dekliški pevski zbor iz Sel, tamburaški orkester SPD „Zarja“ iz Železne Kaple, duo Sadnikar iz Rikarje vasi,

folklorna skupina SPD „Trta“ in MoPZ SPD „Trta“ iz Žitare vasi. Nastopil pa je še MGV Sittersdorf/Žitara vas, ki je tudi zapel slovensko pesem.

Na lepem in prijetnem večeru so društveniki nudili gostom, predvsem turistom, kulturni užitek, Irena Brežjak in Peter Korpitsch, ki sta povezovala spored pa sta dala gostom tudi informacijo o koroških Slovencih in njih življenjskih razmerah.

Globalnica: poletna noč

Na že tradicionalno poletno noč so preteklo soboto vabili aktivni društveniki SKD Globalnica k Šoštarju.

Lepo število obiskovalcev prireditve, med njimi mnogo turistov in tudi nekaj častnih gostov je dvojezično pozdravil predsednik domačega društva Mirko Smrečnik. V pozdrav goštom je zapel fantovski zbor iz Globalnice, pod vodstvom Janeza Gregoriča nekaj starih, domačih slovenskih pesmi in moderne

pesmi s slovenskim tekstom.

Za ples in zabavo so igrali že profilirani Fantje treh dolin, katerim je odlično uspelo navdušiti vso publiko v Šoštarjevi dvorani. Posebno vesel so bili gostje tudi, da so bili navzoči tudi pevci globaškega zboru in suški okteti, ki so v pavzah in tudi še po prireditvi do jutranjih ur prepevali domače pesmi in so tako skrbeli za najboljše vzdušje pri Šoštarju.

Globalnica: 70-letnica Svanjakove Marice

Marica Hutter, ali Svanjakova Marica — tako jo poznajo domačini predvsem iz pliberške okolice —, je pred kratkim praznovala svoj 70. življenjski jubilej. Naj ji za ta praznik iskreno čestitamo ter ji želimo zlati to, kar si sama najbolj želi: obilo zdravja in božjega blagoslova.

Svanjakovo Marico poznamo kot nadvse narodno zavedno in verno ženo. Pred vojno se je že močno vključila v pliberško prosvetno društvo in cerkveno delo. Pela je pri mešanem in dekliškem zboru Katoliškega izobraževalnega društva (oba zbora je vodil Foltej Hartman) ter je sodelovala pri odrskih nastopih. Tega seveda domači nacisti niso „spregledali“. Marica je bila za časa Hitlerja za nekaj časa od Gestapa zaprta v Celovcu.

Po vojni je takoj spet začela delovati na cerkvenem in prosvetnem polju ter je tudi nekaj časa bila dopisnica tedanje „Kronike“. V prvi vrsti pa smo

Marico poznali kot zavzeto cerkveno pevko, sprva v pliberški fari, od leta 1959 naprej, ko se je omožila s prof. Jožkom Hutterjem, pa v Globalnici. „Pela sem 58 let, toda sedaj sem morala nehati, pač ne morem več,“ tako Marica v pogovoru z NT.

Kar je naši slavljenci „ostalo“, je še zvestoba slovenskim knjigam ter časopisom (Marica marljivo prebira mdr. Naš teden), in če njo ter njenega moža Jožkota obiščeš v njuni lični hiši, ti vesta povedati marsikaj zanimivega. Zato si želimo, da bi ju Bog še dolga leta ohranil med nami in jima še enkrat kličemo: ad multos annos!

Luku in Ančki Hudl se je pred kratkim rodil že četrti otrok — hčerka Andreja. Staršem iskreno čestita SPD Srce in upa, da bo Ančka kmalu spet prišla v Dobro vas na pevske vaje. Številnim čestitkam se pridružuje tudi NT.

V Roškavi v Slovenjem Plajberku je te dni praznoval Hanzejev Ogris svojo 85-letnico. K visokemu jubileju iskreno čestitamo.

Johana Romšek iz Železne Kaple praznuje te dni 70-letnico. Iskreno čestitamo.

Nestor Burak na Trati praznuje svojo 60-letnico. Iskreno čestitamo.

Konec tedna sta si obljubila večno zvestobo Ivanka Katz in ženin Schönherr iz Doba pri Pliberku. Na skupni življenjski

poti želimo mlademu paru vse najboljše.

Novemu ravnatelju ljudske šole v Žvabeku, Lenartu Katzu, pri srčno čestitamo k njegovemu poklicnemu uspehu in mu želimo tudi v bodoče veliko uspeha pri njegovem delu.

80-letnico je obhajala ga. Terezija Scharnagel iz Št. Kandolfa pri Kotmari vasi. Iskreno čestitamo!

Župniku Alojziju Luskarju v Kamnu v Podjuni iskreno čestitamo ob zlatomašniškem jubileju ter mu želimo, da bo še dolgo opravljal zgledno dušnopastirsko delo med koroškimi Slovenci.

Kupim trda drva ali jih sam napravim. Javite se, prosim, pod telefonsko številko 0 4222 / 51 25 28-21

Dr. FRANC WUTTI v Borovljah obvešča, da zaradi dopusta od 30. avgusta do 7. septembra 1984 ne ordinira

Prodajam R 5 (1977). Javite se lahko po telefonu (0 42 22) 59 40 42

„Duh je, ki oživlja“

„... In napolnjeni so bili vsi s Svetim Duhom in so začeli govoriti v drugih jezikih, kakor jim je dajal Duh, da so govorili. Bili so pa v Jeruzalemu Judje izmed vsakega naroda pod nebom, bogaboječi možje. Ko je ta glas nastal, se je zbrala množica in se zavzela, ker jih je vsak slišal govoriti v svojem jeziku...“ (Apd. 2, 4—6).

Podobnemu čudežu smo bili priča v soboto, 18. avgusta 1984, ob romanju treh škofij — celovške, ljubljanske, videmske — k staroslavnemu svetišču pri Gospe Sveti. Bilo je že tretje tako skupno romanje; predlanskim so se zbrali verniki na Višarjah, lani na Brezjah. Čul si slovensko, nemško, italijansko in furlansko besedo, pelo in molilo se je latinsko, slovensko, nemško, italijansko.

Andrej Kajžnik je v slovenščini, nemščini in italijanščini pozdravil romarje in jim razložil zgodovino in pomen kraja, na katerem so se zbrali. Pri Gospe Sveti je na Koroškem znova stekla zibelka pokristjanjenju. Tu sem so poslali iz Salzburga škofa Modesta, da bi pokristjanil Karantanijo; škof je pokopan v cerkvi. Tu so se zbirale in se zbirajo množice romarjev iz Koroške in iz okoliških dežel, predvsem iz Kranjske. Zadnje soboto so se spet zbrali tu zastopniki treh velikih evropskih skupin Germanov, Romanov in Slovanov. Vodili so jih celovški škof Egon Kappellari, videmski nadškof Alfredo Battisti in ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar s pomožnima škofoma Jožetom Kvasom in Stankom Leničem.

Škof Kappellari se je obrnil na množico v nemščini, slovenščini in italijanščini. Pozval je navzoče, naj se uprejo proti duhovni praznini v našem svetu, in izpovedal željo, naj bi Sv. Duh deloval v starših, znanstvenikih, mladini, v delovnih obratih, v tistih, ki odločajo

o politični usodi, skratka povsod, kjer ljudje živijo in delajo. Prosil je, naj ne bi živeli samo drug ob drugem ali celo mimo drugega, marveč drug z drugim.

Škof Kappellari je zaželel vsem romarjem moč Sv. Duha; naj bi jih ta Sv. Duh oživljal in krepil na domovih in pri delu. Tistim zastopnikom romarjev, ki so prinesli k oltarju darila, je krški škof izročil sveče. Po zaključni pesmi „Te Deum“ sta še spregovorila ljubljanski in videmski nadpastir. Nadškof Šuštar je prinesel pozdrav romarjev iz Slovenije in poudaril, da smo se pri Gospe Sveti zbrali v znamenju Sv. Duha in doživeli duha resnice, svobode, ljubezni in miru. Nadškof Battisti pa je priporočil Evropo varstvu zavetnikov Benedikta in bratov Cirila in Metoda.

Poseben pozdrav romarjem je pridonel iz lin gosposvetskih stolpov. Pozdravil jih je težki gosposvetski zvon. Mnogi, predvsem iz Koroške in Furlanije, pa so prvič čuli nabijanje ali pritrkavanje. Bil je to gorenjski pozdrav Gospe Sveti. Nekateri so svojevrstne melodije iz zvonika posneli na kasetofone.

„Duh je, ki oživlja“ — „Der Geist ist es, der lebendig macht“ — „E lo spirito, che vivifica“ — V tem znamenju so se zbrali romarji zadnje soboto pri Gospe Sveti, v deželi, v kateri neki drugi duh poziva ljudi k ločevanju in medsebojnemu sovrastvu. Ljudi, ki delujejo v znamenju tistega drugega duha, zadnje soboto pri Gospe Sveti ni bilo.

Če slišimo besedo „kultura“, vsak najprej pomisli na dve osrednji kulturni organizaciji, na naša društva, klope, igre in sam ocenjuje svojo lastno kulturno dejavnost. Vendar kultura nikakor ni jasen pojem, vsak ima svoje predstave o tem, kakšno bi naj bilo naše kulturno življenje. Ali moramo iskati nove oblike, ali naj ostanemo pri tem, kar imamo doslej? Se naj politika vnaša tudi v kulturo, ali bo kultura sama zase? Zakaj potrebujemo dve osrednji kulturni organizaciji? Kakšen je naš odnos do kulture nemških govorečih sodeželanov? Smo kulturni zato, ker imamo

Iz sproščnih ust . . .

Iz sproščenih ust — s to rubriko hočemo spodbuditi izražanje mnenj in pogledov na vprašanja naše narodne skupnosti. Tokrat smo potrkali pri kulturi, s katerimi sta se pogovarjala R. Grlic in R. Vouk

Tradicija ali nove oblike?

Antonija Lesjak: Mislim, da potrebujemo obe obliki. Starejši ljudje ne marajo sodobnih iger, ker se nikoli niso navadili, da je treba pri igranju tudi sam misliti. V igre so se uleželi le čustveno in so zraven jokali in se smejali, iger, kjer morajo veliko razmišljati, pa ne razumejo. Mladina pa želi videti ravno te igre. Starejši se nanje ne bojo več navadili, pravijo, da so stare igre najlepše. Kar smo imeli več kot sto let, pač ne moreš enostavno izbrisati. Mladini moramo dati možnost, da igra, kar si želi, mora pa upoštevati tudi interese starejših.

Poldej Zunder: Na Koroškem smo na odrskem področju zamudili deset, dvajset let. Pretirano bi bilo, če bi kar takoj napravili korak od starih iger k modernim in eksperimentalnim uprizoritvam. Zaenkrat naši igralci jezikovno in igralsko še niso sposobni, to bo trajalo še nekaj let. Vmesni korak bi bil ta, da zdaj začnemo igrati naše klasike, Cankarja, Jurčiča in podobne. Če pa hoče kdo igrati, bi si moral najprej ogledati tudi druge gledališke uprizoritve, da vidi, kako igrajo profesionalci.

Štef Merkač: Seveda moramo najti kompromis, ne smemo se zakrkniti. Kljub temu pa naših ljudi ne smemo podcenjevati. Saj še nihče ni zares poskušal iti na podeželje z res novimi stvarmi. Treba je poskusiti, jaz sem prepričan, da bojo ljudje razumeli tudi to. Ne morem zagovarjati teh starih „fajmoštrskih“ iger, kjer gre le za ljubezenske zaplete, manjše družinske tragedije in vprašanje, če bo fant postal duhovnik, ali ne.

Malči Kropivnik: „Slovenec in Slovenec — kakšen je njegov svetovni nazor, je pri kulturi nepomembno. Ne potrebujemo dveh organizacij.“

Bertej Logar: Pravo obliko kulture si izbere ljudstvo samo. To najbolje vidimo pri pesmih: dobre pesmi ljudje zmeraj spet pojejo, tako da postanejo klasične, ostale pa se v nekaj letih pozabijo. Ne morem reči, katera oblika kulture je boljša, ker kulture ne moremo zreducirati na eno stopnjo. Tudi takolimenovani „kič“ je nekakšna vrsta kultura. Ravnanje se mora mo zmeraj po tem, kaj želi ljudstvo; gledalci oziroma poslušalci prireditve ocenijo, jo odobravajo ali pa zavrnejo. Seveda pa ima vsak kulturnik dolžnost, da se izobražuje najprej, pomujati se moramo, da bi dosegli čim višjo stopnjo. Največ se moraš pa naučiti sam.

Kultura in politika . . .

Bertej Logar: Kulturo in politiko je treba ločiti. Če marsikateri hodil na prireditev, smo s stalinim politiziranjem odbili. Sali že s tem pokažemo, kdo smo

Štef Merkač: „Kulture in politike enostavno ne moreš ločiti, predvsem, če si v takšnem položaju, kot mi.“

če gremo na slovenske prireditve! Ni treba, da ob vsaki priliki ponavljamo, kaj nam manjka.

Malči Kropivnik: Takoj po vojni so sodelovali še takšni, ki so danes najhujši nemčurji. Seveda je tu bil velik vpliv Hajmatdiensta, deloma jih pa je odbilo tudi to, da smo pri kulturnih prireditvah delali politiko. Oboje mora biti, vsako pa naj ostane samo zase. Še danes bi marsikdo pel pri kakšnem zboru, ker pa so pri prireditvah zmeraj tile govori, pa nočejo.

Štef Merkač: Jaz mislim, da kulture in politike enostavno ne moreš ločiti, predvsem, če si v takšnem položaju, kot smo mi. Slovincem, predvsem pa Nemcem moramo predstaviti naš narod, naš politični položaj in naše težave, ker večina ali sploh ni informirana, ali pa je nasedla lažem nemškonoacionalcev. S kulturo lahko tudi vplivamo na ljudi in kakšnega pridobimo nazaj. Če pogledamo naše zборе, tam poje mnogo ljudi, ki bi se sicer že odu-

lje s kulturo, ali nam je to le dolžnost, ki jo čutimo kot slovinci? Takšna in podobna vprašanja si je stavil že vsak. Torej smo tokrat naprosili za diskusijo naše kulturne dejavnosti. Kaj mislijo o kulturi naši funkcionarji in predsedniki, vemo. Naša naloga pa je, da poslušamo tiste, ki ustvarjajo našo kulturo, ki delajo na bazi. Antonija Lesjak in Malči Kropivnik, izvrstni režiserki in igralki iz Bilčovsa, Bertej Logar, suški zborovodja, Štef Merkač, lutkar in igralec iz Mihela ter Poldej Zunder, režiser in duša komende na Reberci, so diskutirali o problemih naše kulture.

Bertej Logar: „Ljudstvo samo oceni prireditev; kar je dobro, se bo ohranilo, ostalo pa bojo pozabili.“

Antonija Lesjak: „Starejši ljudje ne marajo sodobnih iger, ker se nikoli niso navadili, da je treba pri igranju tudi sam misliti.“

zdaj ne grejo na prireditev druge organizacije. Potem pa se čudimo, ko zmeraj spet kdo odpade. Ljudje imajo že ušesa polna od tega stalnega prepiranja. Če je kdo Slovenec, je Slovenec, kakšen pa je njegov svetovni nazor, je pri kulturi popolnoma nepomembno. Ampak — svetovni nazor gor ali dol — tudi v politiki bi bil skrajni čas, da skupno nastopamo.

Antonija Lesja: S tem le sami sebi škodimo. To je isto, kot pri volitvah. Če bi zmeraj kandidirali skupno in samostojno, bi še zdaj bili zastopani v deželnem zboru. Tako pa vleče vsak na svojo stran, rezultat pa je, da ne dosežemo nič.

Poldej Zunder: Če je fair konkurenca, naj zaradi mene ostaneta dve kulturni organizaciji. Mene bolj moti nekaj drugega; pri KKZ in SPZ, pa tudi pri ostalih društvih imam včasih vtis, da jim gre samo za bilanco. Če pa kdo malo razmisli, bo spoznal, da ni važno število nastopov, važna sta kvaliteta in veselje za delo. Od osrednjih organizacij si pričakujem, da dajeta več pobud za delo v društvih. Ni treba organizirati vedno več koncertov, bolje bo, če bomo razmislili, kaj se da še napraviti. Lep primer je Reberca: teden mladih umetnikov, orfov seminarji, gledališki tečajji etc., pa še veliko novih stvari bi lahko napravili!

Poldej Zunder: Tu moram kritizirati tudi način poročanja naših časopisov. Zakaj se ne upajo odkrito kritizirati? Tako pa bereš o prireditvi, ki je bila brez vsake kvalitete, najlepše hvalnice. Prav smešno je, če sem sedel v pol prazni dvorani, potem pa berem, da je bila nabito polna. Kulturo bomo zboljšali le, če bomo odkrito priznali tudi napake. Takšno poročanje pa le škodi, ker ljudje mislijo, da je vse v redu.

O literaturi . . .

Bertej Logar: Imamo sicer zelo mnogo trivialne literature, kljub temu moramo podpirati vsako aktivnost. Pomisliti moramo, da je bila prav Mohorjeva desetletja edina organizacija, ki je ljudstvu dajala knjige.

Štef Merkač: Drugače že gre, le tale mohorjev knjižni dar si lahko prišparam. Tu bi res lahko izdali tudi kakšno literaturo in tako tudi tistim, ki je sicer ne berejo, nudili pristop do nje. Tako pa je le škoda za denar.

Poldej Zunder: Vendar se premika na boljše. Manjka nam pa še vedno tistih ljudi, ki bi druge animirali za branje. Kaj pa nam pomagajo knjižnice po društvih, ko pa večina opažam precej nezrelosti. Kako so nekateri obravnavali Lipuša, to je primitivno. Le zato, ker se ne strinjajo z vsebino, odklanjajo celo delo, ki je jezikovno nekaj enkratnega. Pri literaturi je vprašanje zrelosti, kaj kako bereš, in tu nam še zelo mnogo manjka.

Pa še folklorizem . . .

Štef Merkač: Nekateri delajo s kulturo import-eksport trgovino. Delajo masovne prireditve za goste in povablajo znane skupine iz Jugoslavije. Nič ne bi rekel, če bi to bila kultura, ampak Slaki pa Kolo itd. so le zabavne skupine. Tako ne moremo posredovati naše kulture tujcem. Občutek imam, da gre le za denar. To je zame goli folklorizem.

Poldej Zunder: Tu moram kritizirati tudi način poročanja naših časopisov. Zakaj se ne upajo odkrito kritizirati? Tako pa bereš o prireditvi, ki je bila brez vsake kvalitete, najlepše hvalnice. Prav smešno je, če sem sedel v pol prazni dvorani, potem pa berem, da je bila nabito polna. Kulturo bomo zboljšali le, če bomo odkrito priznali tudi napake. Takšno poročanje pa le škodi, ker ljudje mislijo, da je vse v redu.

Sportpolitik!

Wir Österreicher nehmen als neutrales Volk die ganzen Ereignisse rund um den politischen Boykott der Olympiade mit Verwundung und Enttäuschung zur Kenntnis. Nun ist dies halt einmal die „große Politik“, sie nimmt keine Rücksicht auf die eigentlich Geschädigten, den tausenden Sportlern und Millionen Sportfreunden, die die Betrogenen und Leidtragenden solcher Entscheidungen sind. Aber warum in die „große Politik“ schauen, sehen wir doch einmal in unsere Umgebung. Da liest man in einem Leserbrief von Hr. Dr. Marian Wakounig aus Wien, daß die korrupten Funktionäre des SAK einen politischen Ausverkauf und Verrat an der Volksgruppe begehen.

Was haben diese bösen Funktionäre nun verbrochen? Der SAK, sportlich eines der attraktivsten Aushängeschilder der Volksgruppe in Kärnten, ist nach einer verpatzten Saison aus der Kärntner Liga wieder abgestiegen. Die Leistungen der Mannschaft stimmten nicht mehr, in der Vereinsführung gab es Differenzen, die Anhänger kamen nicht mehr so zahlreich zu den Spielen. Es war nun an der Zeit, dem Verein neue Impulse zu geben. Neuer Vorstand, neuer Trai-

ner und neue Spieler als Verstärkung waren die Konsequenzen. Der Hintergedanke der Verantwortlichen war nur der sportliche. Es wurde ein Trainer engagiert, der in der breiten Öffentlichkeit einen ausgezeichneten Ruf genießt, sicherlich einer der erfolgreichsten und Besten unter den heimischen Fußballtrainern. Dazu kamen noch fünf neue Spieler, über deren fußballerisches Können es keine Diskussionen gibt, sie sind alle absolute Verstärkungen. Aber leider haben zwei dieser Spieler eines nicht, sie sind der slowenischen Sprache nicht mächtig.

Sie bringen zwar alle anderen Voraussetzungen mit, die Einstellung stimmt, der Wille — für den SAK zu spielen und zu kämpfen ist vorhanden. Sie nehmen es auch in Kauf, in der Öffentlichkeit wegen ihres Engagements beim SAK, angepöbelt und beschimpft zu werden. Nun müssen sie aber zur Kenntnis nehmen, daß es in der Volksgruppe selbst Leute gibt, die dies als Verrat und Ausverkauf sehen, wenn sie beim SAK mitwirken.

Dies ist umso trauriger, da ich als Anhänger des SAK und auch als sehr Wohlgesinnter gegenüber der Volksgruppe, aber leider eben auch nicht slowenisch Sprechender mir folgende Fragen stellen muß:

Sind nach der Meinung des Hr. Dr. Wakounig überhaupt Anhänger und Zuseher, die nicht slowenisch können, erwünscht?

Betreibt nicht jeder Kulturverein, der zweisprachige Veranstaltungen organisiert, einen Verrat und Ausverkauf?

Wie verhält es sich mit der KEL? Sie läßt sich doch auch mit Deutschsprachigen ein.

Oder sind doch nicht alle Anhänger des SAK, die diese Verstärkungen mit deutschsprachigen „Sternen“ begrüßen, so geblendet und getäuscht, wie Hr. Dr. Wakounig behauptet.

Ist vielleicht er einer, der nicht begreift, daß er mit seinen Aussagen dem politischen Gegner dessen Argumente liefert?

Und zu seinen persönlichen — und seines Bruders — Erfahrungen sei nur soviel bemerkt: Im Sport zählen immer nur die Sieger und um Sieger zu werden, muß man der Bessere sein. Einmal erfolgreich zu sein, zählt eben nur in diesem Moment, dies mußten auch schon Sportgrößen wie Klammer und Weirather — als Paradebeispiel — zur Kenntnis nehmen.

Ich jedenfalls, und sehr sehr viele meiner Freunde und Bekannten finden, daß die Funktionäre des SAK auch politisch richtig gehandelt haben, sie reden nicht nur viel

vom gemeinsamen und friedlichen Miteinander, sie praktizieren es auch. Man kann ihnen dazu nur gratulieren und hoffen, daß sie viele Nachahmer finden, sich nicht durch Neider und Besserwisser beirren lassen und hoffentlich auch sportlich erfolgreich sein werden.

Ich wünsche ihnen jedenfalls alles Gute!

Josef Loibnegger,
Höflein/Dvolec 32,
9074 Keutschach/Hodishe

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), uredniki: Janko Kulmesch, Heidi Stingler in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (0 42 22) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Letna naročnina: Avstrija: 210.— šil., Jugoslavija: 600.— din., ostalo inozemstvo: 350.— šil. (650.— šil. zračna pošta).

V teh dneh, ko se izteka poletje in ko se kulturne ustanove pripravljajo na novo sezono, je glavna prireditelj s konca kulturnega poletja v Sloveniji predvajanje enajstih filmov s puljskega filmskega festivala. Festival jugoslovanskega igranega filma v Pulju, ki je bil konec letošnjega julija že enaintridesetič, vsako leto prikaže najnovejšo filmsko ustvarjalnost iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin. Že nekaj let pa je v navadi, da z izborom najboljših festivalskih filmov hitro seznanijo občinstvo z najnovejšimi filmskimi dosežki. Letos bodo program s puljskimi filmi predvajali v vseh večjih slovenskih krajih, od Sežane, Kopra in Nove Gorice do Ljubljane, Maribora in Ravne na Koroškem.

Ker je tudi puljski festival velika jugoslovanska kulturna prireditelj, na kateri je vsako leto udeležena tudi slovenska filmska ustvarjalnost, bi bilo vredno v današnjem pismu iz Slovenije na kratko zvedeti, kaj je novega v slovenskem filmu. To utegne še posebej zanimati naše rojake v zamejstvu, saj je film tudi tako praktična umetnost, da

Večer (Maribor) za Naš tednik

jo je mogoče brez večjih težav predstaviti množičnemu gledalstvu.

S stališča splošnega zanimanja, torej za zadostitev tistih gledalskih radovednosti, ki iščejo v filmu nekakšna občina in hkrati nekoliko nacionalna ali vsaj folklorna sporočila, je na prvem mestu vreden omembe novi film Franceta Štiglica „Ve-

godke, ki pa prav tako z zgovorno filmsko pripovedjo označujejo značilnosti in posebnosti prekmurskega življenja in človeka.

Tematsko ali problemsko nekoliko ožji, vendar še vedno poln širše veljavnosti, je film Janeta Kavčiča „Nobeno sonce“. Po scenariju Željka Kozinca pripoveduje ta film o težavah in

Novi slovenski filmi

selo gostovanje“. Film je nastal ob televizijski nadaljevanki z naslovom „Strici“, ki jo je Štiglic posnel po romanu Miška Kranjca. Medtem ko televizijska nadaljevanka z vso časovno širino obravnava Prekmurje med obema vojnama, se filmska varianta, namenjena kinematografom, omejuje na ožje do-

stiskah mladih slovenskih generacij, ki jih utesnjuje šolski sistem, delovna prihodnost pa se jim kaže nezanesljiva.

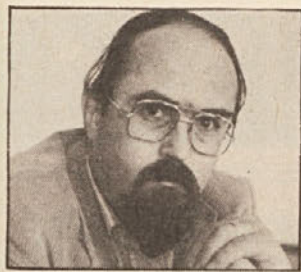
Izrazito slovensko naravno ima tudi film mladega režiserja Boštjana Vrhovca, ki je nastal po scenariju Branka Gradišnika, njegov naslov pa je „Leta odločitve“. Filmska zgodba obrav-

nava spopad med generacijo očetov in generacijo sinov, pri čemer je pomembno ali celo odločilno, da je generacija očetov partizanila in usodno doživljala prvi čas po vojni, vse to pa kot neke vrste sveto izročilo predaja mladim generacijam. Film razmišlja o moralnih dilemah teh odnosov.

Četrty film je sestavljen iz treh zgodb, ki so jih režirali tudi trije mladi režiserji — Boris Jurajševič, Žare Lužnik in Mitja Milavec —, naslov pa poudarja neke vrste narodnostno značilnost: „Trije prispevki k slovenski blaznosti“. V treh zgodbah so obdelane psihološke slovenske sodobnosti, režiserji pa so za pripoved izbrali tudi posebno filmsko govorico, ki bo za gledalce zanimiva, četudi naporna. Film se namreč dogaja s časovnimi in dogajanskimi preskokmi, kar bi naj delovalo čim globlje in filmsko analitično.

Štirje novi filmi so torej pomembno obogatili slovensko kulturo. Ker govori o enotnem slovenskem kulturnem prostoru, je pričakovati, da jih bodo kmalu videli tudi Slovenci, živeči zunaj meja matične domovine.

Vili Vuk

Feliks J. Bister

Vloga Cerkve v manjšinskem konfliktu na Koroškem

Nadaljevanje

To dejstvo občutimo najhuje pri „demokratizaciji Cerkve“, ki naj bi končno „uresničila stari cerkveni ideal bratstva vseh vernikov“. Münchenski profesor cerkvenega prava Johannes Neumann razlaga, da Cerkev s tem nikakor ne bi zavrgla teoloških načel in zaključil: „Die Kirche versteht sich somit von ihrem Ursprung her wesentlich als brüderliche Körperschaft, nicht aber als ‚Heilanstalt‘. Sie als *societas perfecta* zu charakterisieren, bedeutet eine Verkürzung ihres Wesens.“¹⁰ Avstrijski župnik in publicist Rudolf Schermann je v svoji knjigi „Woran die Kirche krank“ istega mnenja, samo da iz svoje prakse ve, kako težko je uresničiti in izpeljati najskromnejšo željo po spremembi. Zapazil je namreč, da „polnoletni kristjan“ hitro postane siten član Cerkve: „Unvermeidlich taucht freilich die Frage auf, wieweit sich diese neu zurückgewonnene Christlichkeit, ihre Spontaneität und organische Lebendigkeit mit den starren Strukturen der ‚Reservisten‘-Kirche vereinbaren lassen?“¹¹ Morda kar poslušamo še njegov odgovor: „Geistgetaufte Christen sind aufgrund ihres gemeinsamen Erlebnisses daher meistens per du und nennen sich untereinander nach urchristlicher Tradition nur mit Vornamen. Ihr einziger Adel ist der Taufadel... Die Gesellschaft der Geistgetauften ist eine egalitäre Gesellschaft, in der die Autorität nicht auf Macht, Rang und Titel sondern auf gegenseitiger Liebe und gegenseitigen Respekt gründet.“¹² Iz tega sklepa Schermann konsekvantno, da moramo imeti isti respekt pred državnim predsednikom, škofom, župnikom ali papežem kot pred pomožnim delavcem. Tako občestvo vernikov bi zgubilo svojo „ideologijo napuha“ (Hochmutsideologie). Cerkev bi postala ljudska in v

bodoče ne bi več vladala z oblastjo. Določene premike vsekakor zapažamo in se jih iskreno veselimo. Laiki-verniki smo dolžni, jih z vsemi svojimi močmi podpirati. Istočasno pa ne smemo pozabiti, da je odvisno predvsem od nas, ali obstajajo samo uradne cerkvene skupine, od zgoraj ustanovljene, v glavnem samo „organi in instrumenti misijonarskega namena uradne Cerkve“, ali da delujejo tudi skupine, ki so obratno nastale, od spodaj, kot „svobodne skupine kristja-

vo konflikta, ki sem ga ob koncu svojega referata na Koroških kulturnih dneh 1981 tako podal: „Pri vsem pozitivnem aspektu, ki sem ga vnesel s prepričanjem v svoja izvajanja o odnosih med katoliško Cerkvijo in slovensko narodno skupino na Koroškem, mi je jasno, da je lažje prenašati Svetega Duha v teoriji kakor v praksi, kjer imamo še dovolj ljudi, ki mislijo, da ga preženemo z vsakim dvojezičnim formularjem in z vsakim dvojezičnim žigom. Cerkvena poslopja bodo tudi v

strijsko sinodo 1974 in lansko leto tudi v dokumente avstrijskega katoliškega shoda ob papeževem obisku. Valentin Inzko je na pripravljalnem sestanku v Celovcu 1983 upravičeno proglasil angažma Cerkve v koroškem manjšinskem vprašanju za „Modellfall für aktuelle Aufgaben im gesellschaftspolitischen Raum“.¹⁶ Za našo osvetlitev položaja zanimivejši je Inzkov zaključek: „Im Bereich der Kirche wurde seit der Diözesansynode soviel Vertrauen aufgebaut, daß auf Diözesanebene in allen kirchlichen Gremien die Zusammenarbeit zwischen den Volksgruppen zu einer Selbstverständlichkeit geworden ist. Seit Jahren schon plant die deutschsprachige und slowenischsprachige katholische Jugend gemeinsame Veranstaltungen, wo immer sich die Slowenen in kirchlichen Gremien der slowenischen Sprache bedienen wollen, können sie davon Gebrauch machen. In den zweisprachigen Pfarren wurden für Taufscheine, Eheaufgebote und Eheaufnahmeprotokolle auch zweisprachige Formulare entwickelt. Entsprechend den Beschlüssen der Kärntner Diözesansynode werden in solchen Pfarren Pfarrbriefe Gottesdienststörungen, Verkündigungen und ähnliches in beiden Sprachen abgefaßt.“¹⁷

Daß der Herr Provisor den besten Willen hat, auch sprachlich im Sinne der Diözesansynode zu gegenseitiger Rücksichtnahme und Verständigung beizutragen, davon bin ich überzeugt.

Weil sich der vorher genannte Zwischenfall vor der ganzen Pfarrgemeinde ereignete, erachte ich es als meine Pflicht, an Sie alle zu schreiben und Sie zu bitten, im Geiste Christi für gegenseitiges Verstehen zu wirken. Darum bete ich mit Ihnen und segne Sie alle von Herzen.

† Josef, Bischof

Objavljamo odlomek iz škofovskega pisma, v katerem prosi za sožitje obeh narodov na Koroškem. Dokument je originalen in dokazuje, da se je škof Jožef zavzel za oba naroda v naši deželi.

Dokumentacijski material in slike: Arhiv F. J. Bister

nov, ki zasledujejo različne cilje s krščansko motivacijo in znotraj krščanskih in cerkvenih norm“. Veliki, žal letos umrli katoliški teolog Karl Rahner si želi tudi „mešane skupine“, kajti: „Ein solcher Mischtyp ist eine echte und immer neu anzustrebende Synthese zwischen dem Element des statisch Institutionellen einerseits und dem mobil Dynamischen andererseits in der Kirche...“¹³ Udeležba, participacija kristjanov vseh vrst je torej neobhodno potrebna.

3. MANJŠINA IN VEČINA — BISTVO KONFLIKTA

Morda vas bom razočaral, ker nočem na veliko in na široko ponavljati vseh pravnih, političnih, gospodarskih, socialnih, kulturnih in verskih aspektov, ki spadajo pod t. i. manjšinsko vprašanje. Že iz časovnih vzrokov hočem nakazati samo bist-

bodoče še trdnjave nemštva in slovenstva, ne pa božji hrami. — Ne delajmo si iluzij, ta nečastna ‚sveta bitka‘ se bo nadaljevala, dokler bo ‚oznanjenje‘ samo ‚oskrbovanje‘. Cerkev bo morala namreč uvideti, da tudi ona ne sme mešetariti z vero.“¹⁴ Prej sem pa ugotovil in to zaradi preprečitve določenih nesporedumov danes še posebno podčrtam: „Sodelovanje pri sinodi 1971/1972 je rodilo vendar zakon o Sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi z uradnim zastopstvom Slovencev pri škofijskem ordinariatu in s stalnim koordinacijskim odborom Škofijskega sveta. Seveda s tem vrsta vprašanj še ni rešenih, toda ustanovljen je mehanizem, ki lahko deluje v to smer.“ In dalje: „Slovenska narodna skupnost na Koroškem bi bila lahko nadvse srečna, ko bi imela isti pravni položaj na deželni politični ravni.“¹⁵ Ni dvoma, da je velika zasluga Cerkve, da je vnesla manjšinsko problematiko tudi v vseav-

10 Johannes Neumann, Thesen zur „Demokratisierung der Kirche“. V: Theologisch-praktische Quartalschrift, Linz 1/1972, str. 35-36

11 Rudolf Schermann, Woran die Kirche krank. Kritische Betrachtungen eines engagierten Priesters. Wien 1981, str. 241

12 R. Schermann, cit. delo, str. 242-243

13 Karl Rahner, Nachwort. V: Sigmund Kripp, Abschied von morgen. Aus dem Leben in einem Jugendzentrum. Düsseldorf 1973, str. 171

14 Avtorjev rokopis „Odnosi med katoliško Cerkvijo in slovensko narodno skupino na Koroškem po drugi svetovni vojni“. 1981, str. 29

15 Avtor, prav tam

16 Valentin Inzko, Die Bemühungen der Kirche um das Zusammenleben der Volksgruppen in Kärnten. Tipkopis, 1983, atr. 9

17 V. Inzko, cit. delo, str. 11

Dalje prihodnjč

TV AVSTRIJA — 1. in 2. SPORED

1. SPORED

Petek, 24. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Latinščina — 9.45 Latinščina — 10.00 Angleščina — 10.15 Angleščina — 10.30 Igralka — 11.35 Tom in Jerry — 11.45 Orientacija — 12.15 Alpe-Jadran-magacin — 13.00 Poročila — 15.00 Buddenbrookovi — 16.00 Aerobika — 16.15 Lou Grant — 17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Don Kihot — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Primer za dva — 21.15 Modna revija — 21.20 Spet enkrat se smej — 22.20 Šport — 23.20 Poročila

Sobota, 25. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Latinščina — 9.50 Latinščina — 10.05 Angleščina — 10.20 Angleščina — 10.35 Buck Rogers — 12.00 Nočni studio — 13.05 Poročila — 17.00 Poročila — 17.05 Risanka — 17.30 Flip-

per — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dva x sedem — 18.30 Mednarodni cirkus — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.15 Zdej se začne — 22.00 Šport — 23.00 Rock — Palast — Fetival

Nedelja, 26. avgusta:

11.00 Šport — 12.00 Ura časnikarjev — 15.00 Hudičevi piloti — 16.25 Risanka — 16.35 Poljubi fening — 17.05 Tao Tao — 17.35 Helmi — 17.40 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človek — žival — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristijan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.15 Italijanska legenda — 21.15 Kottan — 22.15 Nočni studio

Ponedeljek, 27. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Angleščina — 10.15 Angleščina — 10.30 Majhni ljudje — enkrat zelo veliki — 12.05 Dokumentacija — 13.05 Poročila — 15.00 Buddenbrookovi — 16.00 Zelo v formi — 16.15 Lou Grant — 16.55 Poglej točno — 17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des

— 17.30 Družina Feuerstein — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport v ponedeljek — 21.15 Ceste San Franciska — 22.05 Neznana Riviera — 22.50 Poročila.

Torek, 28. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Latinščina — 9.45 Latinščina — 10.00 Angleščina — 10.15 Angleščina — 10.30 Neznana Riviera — 11.20 Šport ob ponedeljkih — 12.15 Avstrija v sliki — 12.40 Šiling — 13.00 Poročila — 15.00 Popolnoma napačno povezani — 16.35 Družina Feuerstein — 17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Oddaja z miško — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Holmes in Yoyo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.15 Umreti za domovino — 00.05 Poročila.

Sreda, 29. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.30 Latinščina — 9.45 Film za zavarovanje pred nezgo-

dami — 10.00 Angleščina — 10.15 Angleščina — 10.30 Argumenti — 12.00 Tom in Jerry — 12.20 Živali Afrike preživljajo suhe čase — 13.05 Poročila — 15.00 Buddenbrookovi — 16.00 Zelo v formi — 16.15 Lou Grant — 17.00 Poročila — 17.05 Novi prijatelj — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pisarna, pisarna 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zakonska postelja na poizkus — 22.00 Lov-vec pogdan — 23.20 Poročila.

Četrtek, 30. avgusta:

9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje 10.00 Angleščina — 10.15 Italijanščina — 10.30 Sad tropskega drevesa — 12.15 Klub seniorjev — 13.05 Poročila — 15.00 Stara devica — 16.30 Mupets show — 16.55 Glej točno — 17.00 Poročila — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Levo od pingvinov — 17.55 Za lahko noč — 18.00 TV-kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Bali — 21.45 Južno-vzhodni report.

TV LJUBLJANA — 1. in 2. SPORED

1. SPORED

Petek, 24. avgusta:

18.05 Poročila — 18.10 Rock portret — 18.40 Trnov grad — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Modrost telesa — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Proti vetru — 22.00 TVD II — 22.15 Gorenčev vrag

Sobota, 25. avgusta:

15.45 Poročila — 15.50 Ciciban, dober dan — 16.05 Butalci — 16.35 Zgodbe iz Nepričave — 17.05 Modrost telesa — 17.55 Ženska za pultom — 18.45 Čudeži narave — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Dogodivščine pametnejšega brata Sherlocka Holmesa — 21.35 — Zrcalo tedna — 21.55 Manon Lescaut — 00.20 Poročila

Nedelja, 26. avgusta:

8.55 Poročila — 9.00 Živ žav — 9.50 Trnov grad — 10.20 Veliko

mesto — 11.45 625 — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.50 Poročila — 15.55 Alpe-Jadran — 16.40 TV teka — 17.45 Zvezda v prahu — 19.10 Risanka 19.30 TVD 20.00 Gabriel — 20.55 Hodoljublj — 21.30 Športni pregled 21.55 Poročila

Ponedeljek, 27. avgusta:

18.05 Poročila — 18.10 Zgodbe iz Nepričave — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 18.45 Video šola — 19.30 TVD — 20.00 Šofer za eno vožnjo — 21.10 Glasbeni magazin — 22.10 TVD II

Torek, 28. avgusta:

17.45 Poročila — 17.50 Jeklenec — 18.10 Koprška srečanja — 18.40 Pisani svet — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Park Avenija 79 — 21.35 Čudež življenja — 22.30 TVD II

Sreda, 29. avgusta:

18.10 Poročila — 18.15 Ciciban, dober dan — 18.30 Čez Atlantski ocean — 19.10 Risanka —

19.30 TVD I — 20.00 Marnie — 22.10 TVD II

Četrtek, 30. avgusta:

18.00 Poročila — 18.05 Trapollo HH 33 — 18.40 Želeli ste — pogledajte — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Tednik — 21.05 Življenje-Verdija — 22.15 TVD II

Petek, 31. avgusta:

18.05 Poročila — 18.10 Domači ansambel — 18.40 Trnov grad — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Kondorjev let — 21.00 Proti vetru — 22.05 TVD II — 22.20 Gorenčev vrag

Sobota, 1. septembra:

15.55 Poročila — 16.00 Ciciban, dober dan — 16.15 Jeklinec — 16.35 Zgodbe iz Nepričave — 17.05 Modrost telesa — 17.55 Ženska za pultom — 18.45 Čudeži narave — 19.10 Risanka — 19.30 TVD I — 20.00 Močnejši od Mafije — 21.45 — Zrcalo tedna — 22.55 Zabavnglasbena oddaja TV — 22.55 Poročila

• Železna Kapla

III. tekma koscev

Čas: v nedeljo 26. 8. 84 ob 14. uri

Kraj: pri Jerebu (na Jerebovi seli)

Kosilo se bo v šestih skupinah: I. Fantje do 17 let, II. moški od 17—45 let, III. moški od 45—60 let, IV. starostni moški od 60 let naprej, V. ženske, VI. kosci s kosami nad 90 cm.

Za razvedrilo bodo poskrbeli domači vižarji in Trio Pavlič. V primeru slabega vremena bo tekma 9. sept. 84 ob istem času.

turistična agencija
☎ (04222) 51 26 80, 51 28 25

KONCERT

gradišćansko-hrvatske Rock-skupine BRUJI, ki naj bi bil v petek, 24. avgusta 1984, v kulturnem domu v St. Primožu, je preložen na poznejši termin! Termin bomo pravočasno objavili.

2. SPORED

Petek, 24. avgusta:

17.35 Kompas — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Viktor Kaplan: življensko delo avstrijskega iznajditelja — 21.15 Poročila in politika ob petkih — 22.20 Sam Whiskey — 23.50 Poročila.

Sobota, 25. avgusta:

15.00 Politika ob petkih — 15.45 Dva krat sedem — 16.15 Dokumentacija — 17.15 Proti vetru — 18.00 Tedenski pregled — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 V Goethejevi roki — 22.10 Poročila — 22.15 Vprašanja kristjana — 22.20 Moj veliki prijatelj Shane — 00.15 Poročila.

Nedelja, 26. avgusta:

9.00 Matineja: graditi za Boga — 9.45 L. v. Beethoven: 9 simfonija — 14.45 Športni popoldan — 17.00 Anekdote po notah — 17.45 Rockline — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Lovški muzej v Avstriji — 20.15 Grk Matsoukas — 22.00 Poročila — 22.05 Šport — 22.25 Reven in bogat — 23.10 V deželi sanj — 23.55 Poročila.

Ponedeljek, 27. avgusta:

17.05 Vodne poti prostosti — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Hudičev načrt — 21.15 Poročila — 21.45 Šiling — 22.05 Balada Gregorja Corteza — 23.45 Poročila.

Torek, 28. avgusta:

17.30 Orientacija — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Vse o Enterprise — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.00 Ptice selivke — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Poročila.

Sreda, 29. avgusta:

17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Družina Waltons — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Neznani Chaplin — 21.15 Poročila — 21.45 Kulturni žurnal — 22.30 Dežela sanj — 23.15 Pour Elise — orgle barbarstva — 23.20 Poročila.

Četrtek, 30. avgusta:

17.30 Mož in žena v poklicu — 18.00 Avstrija v sliki — 18.30 Družina Waltons — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belo-rdečem — 21.15 Poročila — 21.45 Klub 2.

PRIPOROČAMO VAM SLEDEČA FILMA TEDNA:

Avstrijska TV 1, torek, 28. avgusta, ob 20.15 uri

Smrt za domovino

Po pomoti lastne artilerije pade ameriški vojak Michael Mullen v Vietnamu. Ko starši to zvejo, izgubijo domovinski zanos in prepričanje o upravičenosti ameriškega angažmaja v tem delu Daljnega zahoda. Ko hočejo razčistiti vso zadevo, naletijo pri državnih instancah na hude težave, nadalje zvejo, da podatki o padlih niso popolni, ker primeri kot Mullen niso zajeti.

Avstrijska TV 2, ponedeljek, 27. avgusta 1984, ob 22.50

Balada o Gregorju Cortezu

V silobranu ustrelil Mehikanec Gregorio Cortez šerifa, ki nedolžnega Corteza sumi kraje konj. Šerifu Cortez zbeži, zasleduje ga celo obmejna policija. Izmučen in preganjan pade Cortez svojim lovcem šele po izdaji v roke. Namen filma je, na podlagi avtentičnih dogodkov prikazati diskriminacijo mehikanske narodne skupnosti na jugozapadu Združenih držav Amerike. Na sramotni steber je postavil nečloveška družbena diskriminacija posameznika in skupine.

• Bilčovs

Ples Enotne liste Bilčovs

Čas: sobota, 25. avgusta 1984, ob 20.30 uri

Kraj: gostišče Koren v Kajzah pri Bilčovsu
Za ples igra: ansambel Veseli Ogljarji iz Slovenije

• Borovlje - Trst

DVDONEVNI IZLET V TRST

Prireditelj: SPD „Borovlje“ v Borovljah

Čas: 1. do 2. septembra 1984
Prijave do 20. avgusta 1984 pri Melhiorju Verdel, 9170 Josef-Ogris-Gasse 3,
tel.: (0 42 27) 21 3 92

RADIČELOVEC Slovenske oddaje

Sobota, 25. avgusta:

09.00—09.55 Voščila.

Nedelja, 26. avgusta:

07.05—07.35 Duhovni nagovor — Voščila.

Ponedeljek, 27. avgusta:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Solisti

Torek, 28. avgusta:

09.30—10.00 Domača zabava glasba

14.10—15.00 Koroški obzornik — Otroška oddaja

Sreda, 29. avgusta:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Cerkev in svet

Četrtek, 30. avgusta:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Mladi za mlade.

Petek, 31. avgusta:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Domača imena — Veselo na okrog.

Sobota, 1. septembra:

09.00—09.55 Voščila.

PRIPOROČAMO VAM SLEDEČA FILMA TEDNA:

Ljubljanska TV 1, torek, 28. avgusta, ob 21.30 uri

Čudež življenja

švedska dokumentarna oddaja

Dokumentarna oddaja Čudež življenja je velik uspeh treh švedskih avtorjev, ki so tako izpolnili filmsko tehniko, da lahko snemajo najmanjše doslej še nevidne podrobnosti. V oddaji boste videli natančni trenutek, ko se začne novo človeško življenje prav tako pa tudi posnetke razvoja človeškega zarodka oziroma plodu vse dokler ne vstopi v zunanji svet.

Ljubljanska TV 1, sreda, 29. avgusta 1984, ob 20.00

Marnie

Alfred Hitchcock se največkrat ne more izogniti psihoanalizi in v svojih filmih gradi pripoved na raziskovanju in razkrivanju nezavednega v svojih junakih. Tako tudi v filmu Marnie, v katerem bogatin poroči privlačno kleptomanko, ki jo hoče obvarovati in psvoboditi njene manje.

2. SPORED

Petek, 24. avgusta:

18.00 TVD — 18.15 Avtogrami — 18.45 Večer z orkestrom — 19.30 TVD — 20.00 Okno v glasbeno delavnico — 20.45 Poročila — 20.50 Vidiki — 21.40 Sovjetska znanstvena fantastika: Molc. dr. Ivensa

Sobota, 25. avgusta:

16.45 Kupil sem očka — 18.05 Festival otroka — Šibenik 84 — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 TV kasete — 20.30 Feljton — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Cervantes — 23.40 TV galerija

Nedelja, 26. avgusta:

14.45 Zandvoort: Avtomobilske dirke formule 1 — 17.00 Državno prvenstvo v atletiki za posameznike — 19.10 Turistični vodič — 19.30 TVD — 20.00 Mesta: Sydney — 20.50 24 ur — 21.00 Kino: To sem jaz

Ponedeljek, 27. avgusta:

17.55 TVD — 18.15 Zgodba o pradekljici — 18.30 Pravljice narodov in narodnosti — 18.45 Jensenska serenada — 19.00 Indirekt — 19.30 TVD — 20.00 Znanost — 20.50 Poročila — 20.55 Hit meseca — 21.45 Dinastija (do 22.45)

Torek, 28. avgusta:

17.55 TVD — 18.15 Kaj otroci ve-

do o rojstnem kraju — 18.45 Francija skozi šanson — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Žrebanje lota — 20.50 Spomini — 21.35 Poročila — 21.40 Jazz na ekranu — 22.30 Branje (do 23.00)

Sreda, 29. avgusta:

17.55 TVD — 18.15 Mornar James — 18.45 Glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Estradna sreda — 21.05 Poročila — 21.10 Iz koncertnih dvoran

Četrtek, 30. avgusta:

17.55 TVD — 18.15 Zajec s petimi nogami — 18.45 Zabava vas Bogdan Dimitrijevič — 19.30 TVD — 20.00 Umetniški večer — 22.30 Poročila

Petek, 31. avgusta:

18.00 TVD — 18.15 Avtogrami — 18.45 Oddaja narodne glasbe — 19.30 TVD — 20.00 Ohridsko poletje 84 — 20.45 Poročila — 20.50 Vidiki — 21.40 Sovjetska znanstvena fantastika: Mesečeva mavrica

Sobota, 1. septembra

16.10 Filmovnica — 16.40 Črni biser — 18.00 Festival otroka — Šibenik 84 — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Ulični pevci — 20.30 Zimovanje na Mallorci — 21.15 Poročila — 21.20 Športna sobota — 21.45 Cervantes — 22.45 Poezija

PRIREDITVE

Krščanska kulturna zveza razpisuje v okviru akcije zveznega ministrstva za pouk

NASTAVITEV ABSOLVENTA PEDAGOŠKE AKADEMIJE

za delovno območje izobraževanja odraslih.

Interesenti naj se oglasijo pri Krščanski kulturni zvezi,
Viktringer Ring 26, v Celovcu; tel. (0 42 22) 51 25 28 * 23 ali 24

• Sveče

4. slikarski teden

Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah

Čas: 2.—8. septembra 1984

Udeleženci: Henrik Marchel, Kranj; Tomaž Železnik, Ljubljana; Clelia Mazzoli, Trst; Bogomila Doljak, Trst; Barbara Plečko, Domačale; Egon Rubin, Žihpolje;

Spored:

Nedelja, 2. septembra ob 19. uri

Odprije slikarskega tedna, pozdrav umetnikov in gostov pri ADAMU

Otvoritveni koncert: Harlekin Company iz Celovca

Sreda, 5. septembra ob 20. uri

Domači večer z MoPZ „Kočna“ in s sveškim MePZ pri ADAMU

Sobota, 8. septembra, ob 19. uri

Prezentacija del in sklepna družabnost.

Na vse prireditve v okviru slikarskega tedna so domačini in gostje od zunaj prisrčno vabljeni.

Od ponedeljka do petka bo mag. Barbara Plečko vsem ljubiteljem od 14. do 16. ure na razpolago za uvajanje v tehnično umetniškega tkanja.

• Železna Kapla

Keglanje za nagrade

Prireditelj: Krajevno združenje ZSM Železna Kapla

Čas: nedelja, 26. avgusta 1984,

začetek ob 9.00 uri

Kraj: pri Šejjnu

Pripravljene so lepe nagrade

• Železna Kapla

Praznično zborovsko petje

Prireditelj: Katoliška prosveta

Čas: sobota, 8. septembra

1984, ob 18. uri

Kraj: farna cerkev v Železni Kapli

Poje Komorni zbor GALLUS iz Kranja, vodi Angela Tomanič

• Sveče

Ob odpriju 4. slikarskega tedna v Svečah nastopa pevska skupina HARLEKIN COMPANY

Folksongs * Spirituals * Gospels

Čas: nedelja, 2. septembra 1984, ob 19.00 uri

Kraj: pri Adamu v Svečah

• Globasnica

Mednarodna razstava mineralov in fosilov

Čas: nedelja, 26. avgusta 1984, od 9. do 19. ure

Kraj: pri Šoštarju v Globasnici

• Globasnica

Koncert MoPZ SLAVA-KLAVORA iz Maribora

Prireditelj: SKD v Globasnici

Čas: nedelja, 26. avgusta 1984, ob 20.30 uri

Kraj: ljudska šola v Globasnici

• SPD „Rož“ v Št. Jakobu

vabi na

IZLET NA KRAVJI BAL

Čas: nedelja, 9. septembra 1984

Kraj prireditve je ob zahodni obali Bohinjskega jezera.

Prijave sprejema: Posojilnica Št. Jakob in odborniki društva

• Vuzenica

Zaključna prireditve in razstava izdelkov likovne kolonije „VUZENICA 84“

Čas: sobota, 25. avgusta 1984, ob 17. uri

Kraj: telovadnica osnovne šole v Vuzenici

• Rebrca

Seminar za lutkovno in odrsko dejavnost

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

Čas: od sobote, 1. septembra 1984, 14. ure — do sobote, 8. septembra 1984

Kraj: mladinski center na Rebrci

Seminar je mišljen za: Lutke mladje KDZ, Oder mladje KDZ, Kabaret mladje KDZ, Lutke Šmihel

Vodijo ga priznani režiserji iz Slovenije

• Dom v Tinjah

v petek, 24. avgusta, ob 19.30
GALERIJA TINJE

Odprije razstave: prof. Heinz Möseneder

v soboto, 25. avgusta
KLAVIRSKI RECITAL: Franc Vorraber

Program: Bach, Beethoven, Skrjabin, Chopin, Liszt

• Železna Kapla

Koncert Slovenskega okteta in Huberta Berganta (orgle)
Renesansa, barok, pravoslavna liturgija in črnske duhovne pesmi

Umetniški vodja in dirigent: Anton Nanut

Prireditelj: župnija Železna Kapla

Čas: v soboto, 1. septembra 1984, ob 20.00 uri

Kraj: v farni cerkvi v Železni Kapli

• Podgorje

Koncert Slovenskega okteta in Huberta Berganta (orgle)

Prireditelja: Krščanska kulturna zveza in Katoliška prosveta v Celovcu

Čas: nedelja, 2. septembra 1984, ob 14.30 uri

Kraj: v farni cerkvi v Podgorjah

do 25. avgusta

SEZONSKA RAZPRODAJA
SPOMLADANSKO-POLETNE
GARDEROBE IN
OPREME ZA TABORENJE

do 40% ceneje lahko kupite:

- otroško, žensko in moško konfekcijo
- otroške, ženske in moške pletenine
- moške srajce in majice
- ženske bluže in kopalke
- čevlje za vso družino
- izdelke usnjene galanterije
- opremo za kampiranje

TRGOVSKA DELOVNA
ORGANIZACIJA
Nama
LJUBLJANA n. sol. o.

Veleblagovnica RAVNE NA KOROŠKEM
Veleblagovnica SLOVENJ GRADEC

SAK igral odlično – gledalci so uživali

Št. Andraž — SAK 0:3 (0:1)

Postava SAK (42 točk): Naschenweg 4, Sadlak 3, Stern 4, Woschitz 3, Lampichler 3, Polanšek 4, Raczinsky 4, Kreutz 3 (81. min. Wieser 0), Velik 5 (51. min. Zablatnik 4), Jovičević 5, Ratajec 4.

Št. Andraž, 200 gledalcev
Sodnik: Latzin (odlično)
Strelci: Velik (24. min.), Polanšek (48. min. enajstm.) in Raczinsky (60. min.)

V Št. Andražu je proti pričakovanju igral v голу zopet Naschenweg in na polju oba legionarja. S postave videč je bilo pričakovati ofenzivno igranje SAK, ki letos na tujem znatno boljše igra kot na domačem igrišču. Od prve minute tekme naprej je igral le SAK, domačini so se postavili pred lastna vrata, kjer je branil odlični vratar Hofstädter. Ogromna terenska premoč slovenskega moštva je rodila že v prvih fazah igre svoje sadove. Zapovrstjo je imel SAK odlične možnosti, toda vratar in odlični domači vratar SAK je pa bil Marijan Velik, ki se je tole krat pokazal s svoje najboljši strani. V 24. minuti je prodril sam od sredinske črte proti голу in iz šestnajstih metrov zatresel žogo v mrežo. Naposled je imel SAK vrsto dobrih priložnosti, toda do

polčasa je ostalo pri tem rezultatu. Takoj po začetku druge polovice je zopet Velik prodril sam v kazenski prostor, kjer ga je nasprotnik zaustavil le z hudim prekrškom. Prisojeno enajstmetrovko je Polanšek izkoristil. Velik se je pri tej akciji težje poškodoval, tako da ga dr. Ogris ni pustil več nazaj na igrišče. Po izpadu Velika je SAK-u elan nekoliko pošel, šele po krasnem голу Raczinskega je tekma zopet začela teči. Moštvo je igralo skoraj brez vsake napake, le oba zunanja branilca sta nekajkrat zaspala protinapad domačinov. V napadu se je tudi proti koncu tekme še vedno izredno boril Mladen Jovičević, ki je štel med najboljše svojega moštva. Proti koncu tekme so se SAK vrstile možnosti, toda napadalci jih niso znali izkoristiti. V 78. minuti je Polanšek celo zastrelil enajstmetrovko, katero je ubranil odlični domači vratar. SAK je pa kljub temu tekmo sigurno zmagal. Bil je za razred boljši od domačinov, ki so bili lahko veseli, da so zgubili le s tremi goli razlike.

Moštvo pod 23 je izgubilo prvo tekmo. Čeprav v odlični postavi, so podlegli domačinom iz Št. Andraža 2:4. Vratar Igor Mrkun je ubranil v prvi polovici enajstmetrovko. Gole za SAK sta dala Luschign in Wieser.

Legionar Mladen Jovičević je štel v nedeljo med najboljše igralce Slovenskega atletskega kluba, ki je trenutno že v odlični formi.

Železna Kapla z novo postavo do zmage

Z nekoliko spremenjeno postavo so nastopili Kapelčani v Grebinju. Čeprav je bila tekma precej izenačena, je bila Železna Kapla nekoliko boljše moštvo. Terenska premoč v drugem polčasu je zagotovila končno zmago, s katero so se zopet povzpeli v prvi del lestvice.

V soboto, 25. 8. 1984, ob 17.30 Železna Kapla I — Ruda I na igrišču v Železni Kapli.

Grebinj — Železna Kapla 0:2 (0:1)

Postava: Fido 4, Jerlich 4, Köck 4, Blažs 3, Prašnik 4, Šporn 3, Bolterl 4, Germadnik 3, Rozman 4, Kucher 5, Kogelnik 3;

Grebinj, 100 gledalcev
Sodnik: Wutz (slab)
Strelci: Kogelnik (35. min. prosti strel) in Kucher (60. min.)

Tekme SAK

V soboto, 25. 8. 1984 ob 17.30 uri
Dobrla vas I — SAK I

in ob 14.45 uri
Dobrla vas pod 23 — SAK pod 23
na igrišču v Dobri vasi!

Tekme Selanov

V nedeljo, 26. 8. 1984 ob 16.30 uri
Sele I — ASV I

in ob 13.45 uri
Sele pod 23 — ASV pod 23
na štadionu pod Košuto!

Tekme Šmihela

V nedeljo, 26. 8. 1984 ob 17.30 uri
St. Leonhard I — Šmihel I

in ob 14.45 uri
St. Leonhard 23 — Šmihel 23
na igrišču v Reichenfelsu!

Naš tednik — slovenski šport

Wiegele drugi in tretji

Nenavadna novica v poletnem času. Zahomčan Franci Wiegele je na mednarodni tekmi smučarskih skakalcev na veliki skakalnici s plastiko v Mostecu dosegel tretje mesto za Miranom Tepešem in Primožem Ulago. V Berhtesgadnu, kjer je bila konkurenca še boljša, je dosegel za Tepešem odlično drugo mesto. Tretje mesto je zasedel Avstrijec Hasselberger, četrti pa je postal Andreas Bauer.

Opazili smo ...

... da je pred tekmo v Šmihelu pozdravil po zvočniku gledalce nežen ženski glas. Šele s časom so gledalci spoznali glas Osija Hribernika, kar je povzročilo velik smeh na tribuni. Verjetno je to Osija tako zmedlo, da se je na koncu zahvalil za pozornost le več ženskam.

... da je komentiral Jozef Galo tekmo za radio-televizijo Ljubljano. Za golom je za vse gledalce slišno opisoval v pristni slovensčini vsako posamezno akcijo.

... da je dejal šmihelski branilec „Hobrej“ po tekmi svojemu nasprotniku: „Tako slabega igralca pa že štiri leta nisem kril.“

Donau po 30 tekmah prvič poražen

V tretjem kolu v 1. razredu je Bilčovsu končno uspelo slaviti prvo zmago v tem prvenstvu. Bilčovščani so igrali proti novincu izredno borbena in agresivno in v prvem polčasu dvakrat šli in vodstvo, toda gostom je vedno uspelo izenačiti. Pri stanju 2:2 so imeli domačini precejšnje srečo, ker gostom ni uspelo izkoristiti enajstmetrovke. V drugem polčasu je igral samo več Bilčovs in tekmo zaslužno zmagal. Donau pa je po tridesetih tekmah bil prvič poražen. Sekcij-

ski vodja Haslauer je bil po tekmi zelo optimističen: „Po tej zmagi sem prepričan, da bo šlo po tej poti naprej“.

V nedeljo, 26. 8. 1984, ob 17.00 Bilčovs I — Treibach I na igrišču v Bilčovsu.

Bilčovs — Donau 4:2 (2:2)

Postava: Schaunig 4, Glantschnig 3, Sablatnik 4, Schellander 4, Kuess 3, Schöffman 3, Stangl 3, Maierhofer 3, Ogris 4, Partl 5, Hobel 4 (87. min. Krainer 0)

Bilčovs, 100 gledalcev
Sodnik: Kaltschütz (dober)
Strelci: Hobel (10. min.), Schellander (40. in 70. min. enajstmetrovki) in Partl (87. min.) oz. Aufschlager (12. min.) in Buczek (42. min.)

Po zgubljeni točki pri zeleni mizi — poraz za Globašane v Sinči vasi

Sinča vas — Globasnica 4:3 (1:1)

Postava: Maček 3, Kowatsch 4, Medvoz 3, Hutter 3, Micheu 3, Dlopst 5, Galo 3, Fera 5, Wölbi 4, Petek 3 (Bute 0), Beliš 3 (Schatz 0);

Sinča vas, 600 gledalcev
Sodnik: Wukisewitsch (dober)
Strelci: Esterl (2.), Lipusch, Omladnig oz. Wölbi (10., 50. enajstm., in 70. min.)

Zaradi napake pri prijavi legionarja Beliša so Globašani pretekli teden zgubili točko, ki so jo dosegli na Rudi. Beliš je bil upravičen igrati šele

6. avgusta, tekma na Rudi pa je bila že 5. avgusta.

Proti Sinči vasi so Globašani hoteli zgubljeno točko seveda pridobiti nazaj, toda kljub dobri igri jim to ni uspelo. Predvsem obramba ni imela najboljšega dneva, v napadu pa so napadalci napravili nekaj odličnih možnosti. Tako je Wölbi imel priložnosti še za dva ali tri golov. Sinčani so tekmo srečno zmagali.

Derbi v Šmihelu: Selani so ostali kljub dobri igri brez točke — Smihelčani srečni zmagovalci

Šmihel (38 točk): Guetz 3, Andrej 4, Šuler 4, Lopinsky 3, K. Berchtold 3, W. Berchtold 3, Blažej 4, Mack 3 (73. min. St. Verhnjak 0), Vauče 3, Krištof 4, Buchwald 4;

DSG Sele (33 točk): Užnik 2, Jakopič 3, Vrhovec 3, A. Dovjak 3, Čertov 3, Travnik 3, F. Dovjak 2 (46. min. Fera 3), Olip 5, Hobel 2, Oraže 3, Hribernik 3;

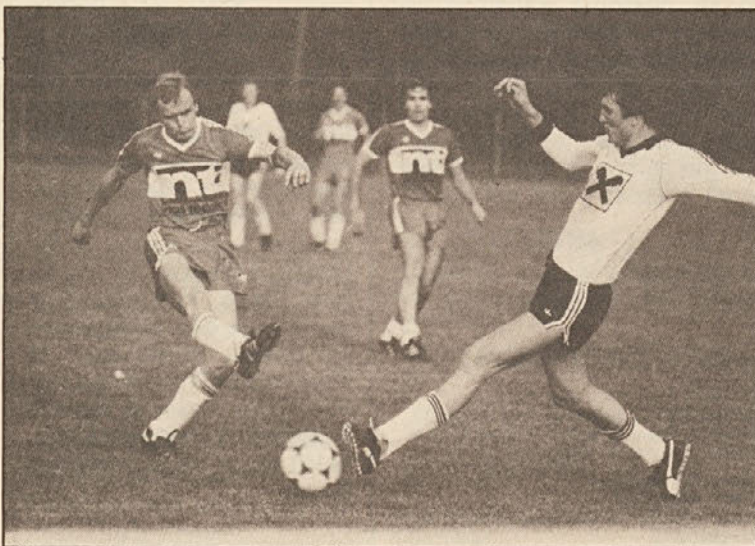
Šmihel, 450 gledalcev
Sodnik: Trinker (poprečen)
Strelci: Buchwald (4. in 44. min)

Čeprav je istočasno igral Pliberk proti Magdalenu, se je zbralo k derbiju v Šmihelu lepo število gledalcev. Predvsem navijači Selanov in SAK so napolnili šmihelsko tribuno. Šmihelčani, pri katerih je prvič v prvenstvu igral trener Rudi Mack, so pričeli previdno, kljub temu pa jim je že v četrti minuti uspelo vodstvo. Vrataju Užniku ni

popolnoma komando v sredini, vedno zopet je najboljši igralec Selanov Nanti Olip skušal z dolgimi podajami na krila organizirati igro, kar mu je tudi uspelo, le napadalcu niso znali priigrati niti ene možnosti. Ta slika se je kazala malo navdušenim gledalcem vseh drugih 45 minut. Šmihel se je v glavnem le branil in štedil z močmi, medtem ko Selani niso znali izkoristiti terenske premoči. Zaradi tega je bila tekma bolj ali manj dolgočasna in brez vsakega viška, ki ga bi pravzaprav na takšni tekmi pričakovali. Mladi Karl Berchtold je vseh 90 minut uspešno tekal za Martinom Hoblom in mu je le redkokdaj pustil žogo. Oba trenerja Fera in Mack sta igrala poprečno, ni jima pa uspelo dati

Mladi petnajstletni Willi Berchtold se je v najkrajšem času vživel v moštvo — desno Selana Zdravko Oraže in Nanti „Ridovc“ Travnik.

Nanti Olip (levo v dresu Našega tednika) je bil nedvomno najboljši igralec na igrišču. Na sliki je ravno v dvoboju s šmihelskim legionarjem Šulerjem.

uspelo ujeti nenevarnega prostega strela in Buchwald je zatresel žogo iz petih metrov v mrežo. Selani se po tem голу dolgo niso opomogli, šele ko je Nanti Olip prevzel v sredini krmilo je tekma Selanov tekla nekoliko boljše. Šmihel se je umaknil nazaj v lastno polovico in se zadostil s posameznimi protinapadi, pri katerih je izredno hitri Marko Krištof nekajkrat za metre prehitel Dovjaka, toda možnosti ni znal izkoristiti. Selanom pa kljub za oko lepe igre ni uspelo igrati realne možnosti za zadetek. Minuto pred polčasom so Šmihelčani dali drugi gol. Kratko odigrani kot je prišel visoko v kazenski prostor, vratar Užnik je stal napačno in Buchwald, katerega je kril Jakopič, je dal z glavo drugi gol. V drugem polčasu so prevzeli Selani

igri potrebnih impulzov. Izredno zanesljivo je začel v šmihelskem moštvo igrati Andrej Herman, boljše poznan kot „Hobre“. Čeprav Selani niso bili ravno najbolj zadovoljni s svojo igro, je od njih v tem prvenstvu gotovo še mnogo pričakovati. Moštvo je enotno in je dobro uigrano, manjka le agresivnost v napadu, s katero bi gotovo imeli tudi več možnosti za zadetke in tako dali več golov.

Tekma moštev pod 23

Selani so premagali Šmihelčane 3:2. Tekma ni bila na visoki ravni, spominjala je precej na tekmo seniorov. Trener Lojze Kužnik je hotel po šestem porazu oddati svojo funkcijo, toda še pravočasno so ga igralci pregovorili. „S temi igralci nobene tekme ne bom zmagal“, je dejal razočarani trener, ki se je v 70. min. sam zamenjal.

Podliga vzhod

1. Velikovec	3 2 1 0 8:3	5
2. SAK	3 2 1 0 6:1	5
3. ASV	3 2 1 0 6:2	5
4. Weitensfeld	3 2 1 0 6:3	5
5. Šmihel	3 2 0 1 6:3	4
6. Žrelec	3 2 0 1 4:4	4
7. ATSV Wolfsberg	3 1 1 1 8:4	3
8. St. Leonhard	3 1 1 1 8:7	3
9. Sele	3 1 1 1 6:5	3
10. Dobrla vas	3 1 1 1 4:4	3
11. KAC	3 0 1 2 3:8	1
12. Borovlje	3 0 1 2 2:10	1
13. Št. Andraž	3 0 0 3 2:8	0
14. Liebenfels	3 0 0 3 3:10	0

Izidi 3. kola

Weitensfeld — Dobrla vas	1:0 (0:0)
Liebenfels — St. Leonhard	1:4 (0:0)
Šmihel — DSG Sele	2:0 (2:0)
ASV — Žrelec	3:1 (2:0)
ATUS Borovlje — Wolfsberg	1:7 (0:4)
Velikovec — KAC	4:1 (1:0)
Št. Andraž — SAK	0:3 (0:1)

NASLEDNJE KOLO:

● 4. kolo (25./26. 8.): Dobrla vas — SAK, KAC — Št. Andraž, Wolfsberg — Velikovec, Žrelec — Borovlje, Sele — ASV, Št. Leonhard — Šmihel, Weitensfeld — Liebenfels.

Strelci

5 golov:	Stückler (Wolfsberg)
4 golov:	Kummer (ASV)
3 golov:	Jelenko (Velikovec)
2 gola:	Krištof, Vauče, Buchwald (Šmihel), Polanšek, Velik (SAK), Franc, Dovjak, Hobel (DSG Sele)
1 gol:	Raczinsky, Ratajec, (SAK), Fera, Oraže (Sele)